درین حالت یك سلسله تغیرات را درسکرین فایل آورده وآنرا دوباره ثبت مینمائیم .

بوجود آوردن راپور ها (Creating Reports):

برای بوجود آوردن راپور فایل مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
Set defa to a: ↵
Use Khalid ↵
Creat report rkhalid ↵
```

درین حالت مینوی Option روی سکرین همراه با مینو های فرعی دیگر ظاهر میگردد. مراحل بعدی بوجود آوردن راپور فایل ، عینی مراحل Assist میباشد، در صورت ضرورت به صفحه بوجود آوردن راپور بطریقه Assist مراجعه شود .

ظاهر نمودن و چاپ نمودن راپور (Retrieving and Printing Report) :

```
Set defa to a: ↵
Use Khalid ↵
Report form rkhalid ↵
```

درین حالت راپور فایل روی سکرین ظاهر میگردد و برای اینکه راپور فایل را چاپ نمائیم طور ذیل کومند آنرا اجراء مینمایم :

```
Report form fkhalid to print ↵
```

تغیر دادن راپور فایل

برای اینکه در راپور فایل یك سلسله تغیرات را بوجود بیاوریم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
Modify report rkhalid ↵
```

بعد از تغیرات در راپور آنرا دوباره ثبت مینمائیم .

لست نمودن فایل های راپور (Directory) :

dir *.frm ←┘

بوجود آوردن نشانه ها یا علایم (Creating Labels) :

برای بوجود آوردن نشانه ها یا علایم مراحل ذیل راانجام میدهیم :

Set default to a: ←┘
Use Khalid ←┘
Creat label lkhalid ←┘

درین حالت مینوی فرعی Label ظاهر گردیده که دیگر مراحل آن عین مراحلیکه در طریقه Assist صورت میگرفت انجام داده میشود .

ظاهر نمودن فایل های Label :

Set default to a: ←┘
Use khalid ←┘
Label form lkhalid ←┘

چاپ نمودن فایل های Label :

Set default to a: ←┘
Use khalid ←┘
Label form lkhalid to print ←┘

لست نمودن فایل های Label :

dir *.lbl ←┘

تغیر دادن فایل های Label :

Set default to a: ←┘
Use khalid ←┘
Modi Label lkhalid ←┘

بوجود آوردن فایل Query (Creating Query File) :

برای بوجود آوردن فایل Query طوریکه در طریقه Assist خواص فایل تشریح گردید مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

Set default to a: ←┘
Use Khalid ←┘
Creat Query qkhalid ←┘

بعد از تعین نمودن حالت ، فایل را ثبت مینمائیم .

ظاهر نمودن فایل Query (Displaying Query File) :

برای ظاهر نمودن فایل Query مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

Set default to a: ←┘
Use khalid ←┘
Set filter to file qkhalid ←┘
List ←┘ یا Browse ←┘

تغیر دادن فایل Query (Modifying Query File) :

Set default to a: ←┘
Use Khalid ←┘
Modify Query qKhalid ←┘

بعداً تغیرات را دران بوجود آورده و دوباره ثبت مینمائیم .

لست نمودن فایل های Query (Directory Query File) :

```
Dir *.qry ↵
```

چاپ نمودن فایل Query (Printing Query File) :

برای چاپ نمودن فایل Query مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

```
Set default to a: ↵
Use Khalid ↵
Set filter to file qKhalid ↵
List to print ↵
```

بوجود آوردن فایل View (Creating View File) :

برای بوجود آوردن فایل View قسمیکه در طریقه Assist واضح گردید بعداً از مراحل اولیه آن طور ذیل کار مینمائیم :

```
Set dafa to a: ↵
Creat View Vkhalid ↵
```

درین حالت روی سکرین مینوی های فرعی View ظاهر میگردد که بعد از انتخاب نمودن فایل ها و فیلد ها View را ثبت مینمائیم .

ظاهر نمودن فایل View (Using the View File) :

برای ظاهر نمودن فایل View مراحل ذیل را انجام میدهیم :

```
Set data to a: ↵
Set View to vkhalid ↵
List ↵
```

چاپ نمودن فایل View (Printing View File) :

برای چاپ نمودن فایل View مراحل ذیل را انجام میدهیم .

Set defa to a: ←┘
Set View to vkhalid to print ←┘

ظاهر نمودن لست فایل های View (Directory View) :

برای ظاهر نمودن لست فایل های View مراحل ذیل را انجام میدهیم .

Set defa to a: ←┘
Directory *.Vue ←┘

تغیر دادن فایل View (Modifying View File) :

برای تغیر دادن فایل View مراحل ذیل را انجام میدهیم .

Set default to a: ←┘
Modi view Vkhalid ←┘

مراحل بعدی آن عین مراحل بوجود آوردن آن کار میگردد .

نوت :

display off ←┘

کومند فوق طوری کار مینماید که ریکارد نمبر را ظاهر نمی نماید .

display ←┘

کومند فوق طوری کار مینماید که ریکارد نمبر را ظاهر مینماید .

برای از بین بردن Status bar از قسمت پائین سکرین در حالت Dot prompt طور ذیل کومند آنرا اجراء مینمائیم .

Set status off ←┘

برای اینکه دوباره آنرا ظاهر نمائیم طور ذیل کومند آنرا اجراء مینمائیم :

Set status on ←┘

اگر بخواهیم در وقت علاوه نمودن ریکارد ها تمام فیلد های ریکارد قبلی را کاپی

قسمت سوم

پروگرامینگ ِدی ِبیس

نماید کومند ذیل را اجراء مینمائیم :

Set carry on ←┘

اگر بخواهیم دوباره به حالت عادی برگردد طور ذیل کومند آنرا اجراء مینمائیم :

Set carry off ←┘

اگر خواسته باشیم مینوی بالای سکرین از بین برود کومند آنرا طور ذیل اجراء مینمائیم ;

Set menu off ←┘

برای دوباره به حالت عادی برگردانیدن طور ذیل کومند را اجراء مینمایئم :

Set menu on ←┘

اگر خواسته باشیم در صورت انتر نمودن فیلد و تکمیل شدن فیلد کرسر به فیلد بعدی قرار گیرد از کومند ذیل استفاده مینمایم :

Set confirm on ←┘

در صورت برگردانیدن به حالت عادی طوری ذیل کومند آنرا اجراء مینمایئم :

Set confirm off ←┘

بعضی اوقات امکان دارد صرف ساختمان یك دیتابیس فایل را کاپی نمائیم پس کومند آنرا طور ذیل اجراء مینمائیم :

Copy structure to khalid2.dbf ←┘

اگر خواسته باشیم چند فیلد معین دیتابیس فایل را کاپی نمایم کومند ذیل را اجراء مینمائیم :

Copy stru to khalid3.dbf, name , Age ←┘

بسم الله الرحمن الرحیم

پروگرامینگ دی بیس

dBASE III Plus
Programming

Creating and Using Program Files

بوجود آوردن پروگرام فایل و استفاده از آن :

یکی از خوبی های پروگرام (dBASE) این است که میتوانیم توسط آن پروگرام بسازیم و پروگرام دی بیس با استفاده از (Dot Prompt) بوجود آمده میتواند. و در یك پروگرام میتوانیم چندین کومند را یکجا نموده و پروگرام را بوجود بیاوریم و همین چندین کومند را یکجا بکار برده میتوانیم (مجموع کومند ها عبارت از پروگرام میباشد)

توسط پروگرام dBASE میتوانیم بسیار کومند هارا دریك فایل یکجا نموده و آنرا به یك نام علیحده Save نمائیم که برای استفاده نمودن از آن صرف به ارتباط نام فایل تمام کومند ها را استفاده نموده میتوانیم در حالیکه در صورت استفاده از طریقه Assistant صرف در یك وقت از یك کومند استفاده کرده میتوانستیم .

مقصد از پروگرامینگ در پروگرام dBASE چه است :

مقصد این است که در بخش (Sequence) خاص هدایات (Instructions) خاص را اجراء مینمائیم . فرضاً در یك فایل چندین فیلد میداشته باشیم در حالیکه در پروگرامینگ

صرف ما نظر به پروگرام خویش فیلد های مشخصی را مد نظر میگیریم .

توسط پروگرامینگ میتوانیم از چند مرحله صرف نظر نمایم و نظر به هدفیکه داریم کومند مربوطه را با صرف نظر نمودن چندین مرحله اجراء نمائیم در حالیکه در حالت عادی باید تمام مراحل اجراء شوند .

بوجود آوردن پروگرام (Creating a Program (Command) File) :

درین حالت با استفاده از (text editor) پروگرام (dBASE) را بوجود آورده میتوانیم .

برای شروع نمودن (editor) پروگرام ما (modify Command) استعمال مینمائیم .

توسط (editor) پروگرام (dBASE III PLUS) میتوانیم الی 5000 کرکتر را دریك فایل بگنجانیم در (Dot Prompt) به این ترتیب پروگرام را شروع مینمائیم .

Modify command mostafa 1 ←——

درین حالت پروگرام Mostafa 1 باز (Open) میگردد .

اگر کلید F1 را درین حالت فشار بدهیم Off , toggle میگردد و برعکس آن) درین حالت سکرین به شکل ذیل در میاید .

```
Edit: myprog.prg
CURSOR:   <-- -->  |          UP    DOWN  |   DELETE      | Insert Mode:      Ins
 Char:      ← →    | Line:     ↑     ↓    | Char:    Del  | Insert line:      ^N
 Word:   Home End  | Page:  PgUp   PgDn   | Word:     ^T  | Save: ^W   Abort: Esc
 Line:     ^← ^→   | Find:    ^KF         | Line:     ^Y  | Read file:        ^KR
 Reformat:  ^KB    | Refind:  ^KL         |               | Write file:       ^KW
```

درین حالت میتوانیم کومند های خویشرا انتر و هر فایل را که خواسته باشیم استعمال (Use) کرده میتوانیم و برای این کار از کلید Tab و ↵ استفاده مینمائیم . (Tab برای Indent استفاده میگردد).

```
Modi comm mostafa 1 ↵
This program selects the computer score of Advanced students ↵
Clear ↵
Use Adv-Stu ↵
List name, f-name, score ↵
Wait ↵
Browse fields name, f-name, score ↵
```

وقتیکه کومند هارا تایپ و انتر نمودیم توسط فشار دادن کلید (ctrl+End) پروگرام ثبت (Save) میگردد .

خط اول پروگرام که با تایپ نمودن * شروع گردیده یك Comment است و در کمپیوتر پراسس نمیگردد . مقصد از Clear این است که سکرین Clear گردد .

مقصد از تایپ نمودن Wait درینجا این است که تا یك کلید از کی بورد را فشار نه دهیم کومند بعدی را اجراء نمی نماید و با فشار دادن یکی از کلید های کی بورد کومند بعدی اجراء میگردد .

Set talk off نتیجه کومند را در سکرین نگاه میدارد .

use : استعمال نمودن دیتابیس فایل .

کومند های بین Do while و Enddo پروگرام را طوری رهنمائی مینماید که تا با آخر فایل کار نماید .

کومند Skip پروگرام را طوری رهنمائی مینماید که یك یك ریکارد اضافه نماید .

کومند Set talk on پروگرام را طوری رهنمائی مینماید که نتیجه (Output) را روی سکرین ظاهر نماید

کومند use بدون نام فایل طوری کار مینماید که فایل باز شدگی (Open) را بسته (Close) نماید .

کار نمودن پروگرام (Run the Program) :

برای کار (Run) نمودن پروگرام طور ذیل کار مینمائیم :

do mostafa 1 ↵

نوت :

اگر کدام غلطی (error) در پروگرام موجود باشد دوباره فایل را توسط کومند Modify command mostafa1 اصلاح مینمائیم .

توابع (Functions)

در پروگرامینگ dBASE با تایپ نمودن ( ) Eof مقصد از آخر فایل، ( ) Bof هدف از شروع فایل ، تایپ نمودن ( ) Date؟ مقصد از ظاهرنمودن تاریخ سیستم و تایپ نمودن ( ) Time ؟ هدف از ظاهر نمودن وقت سیستم میباشد . مقصد از Store این است که یك مطلب را ذخیره نماید. و در موقع آن ازان مطلب استفاده گردد .

: Recno ( )

طوری کار مینماید که بعد از اینکه به ریکارد آخری (به اساس ( ) Eof) کار نموده دوباره به ریکارد نمبر اصلی خود بازگشت (return) مینماید .

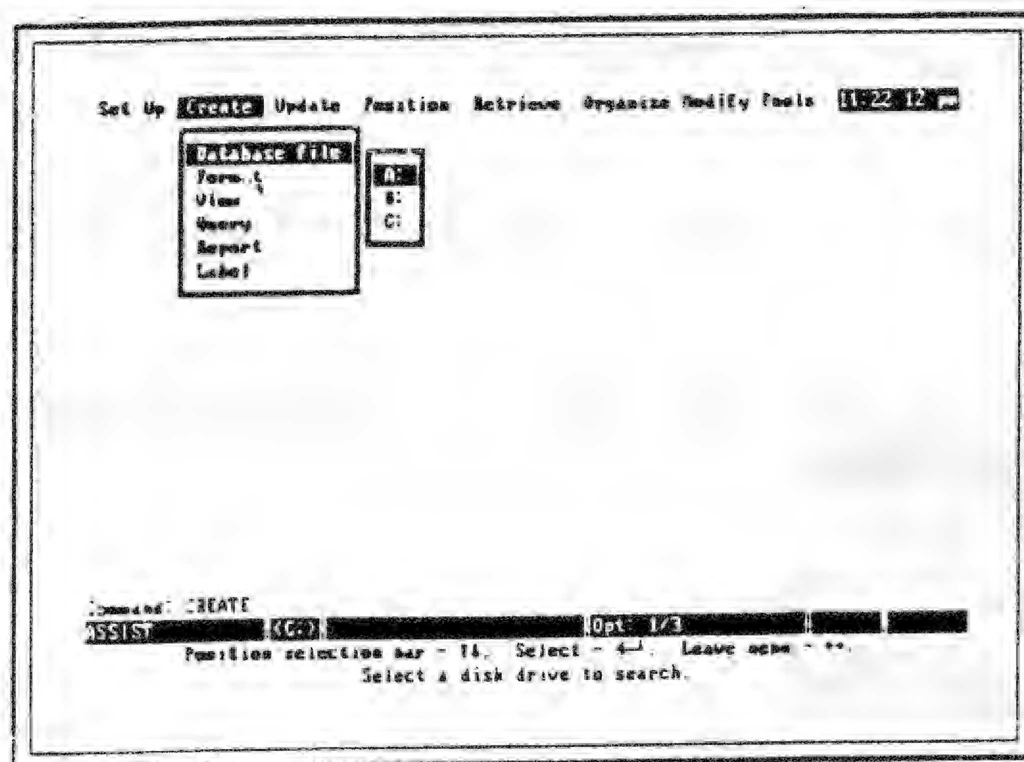
: (Semicolon)

طوری کار مینماید که اگر در آخر هر سطر تایپ گردد سطر بعدی آن ادامهٔ همان

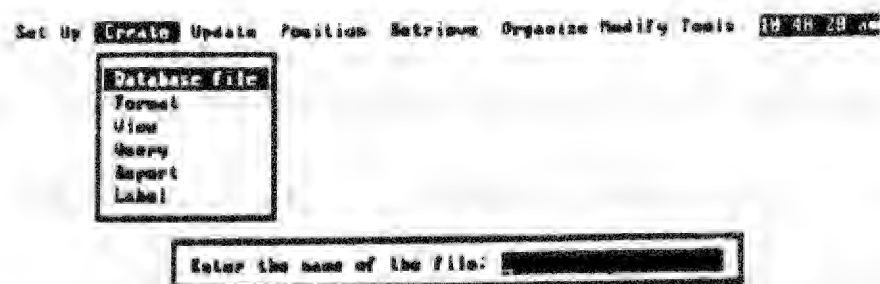
چطور نام دیتابیس داده میشود : (How to Name the Database):

مینوی Create را ظاهر نموده و Database File را انتخاب مینمائیم بعداً دیراف که معلومات در آن باید ذخیره گردد معرفی مینمائیم و بامعرفی نمودن دیراف پیغام ذیل ظاهر میگیردد .

Enter the name of File : Wali ↵

Selecting a disk drive for your new database

سطر قبلی میباشد .

با تایپ نمودن ( ) Str در پروگرامینگ dBASE مقصد از تغیر دادن تاریخ به شکل کرکتر تاریخ میباشد .

با تایپ نمودن :Set path to a مقصد از Drive A میباشد که فایل های Drive A را استعمال نموده میتوانیم .

در پروگرامینگ dBASE اگر دو فایل (use) استعمال شده باشد پروگرام صرف فایل دومی را (use) استعمال کرده میتواند .

توسط تایپ نمودن ؟ معلومات چاپ (print) میگردد (روی سکرین ظاهر میگردد) .

```
Modi comm Khalid ←┘
? "AVCD" ←┘
STORE 10 to A ←┘
STORE "Mostafa" To NAME ←┘
? A ←┘
```

پروگرام :

```
modi comm mostafa 2 ←┘
use khalid ←┘
list ←┘
wait ←┘
list name, Age ←┘
wait ←┘
^+ w
do mostafa 2 ←┘
```

پروگرام :

```
* PROGRAM NAME:  KHALID1
CLEAR
USE KHALID
LIST
WAIT
LIST NAME, SCORE
WAIT
* END OF PROGRAM
```

پروگرام :

```
* PROGRAM NAME:  KHALID2
CLEAR
USE KHALID
LIST
WAIT
LIST NAME, SCORE
WAIT
BROWSE
WAIT
* END OF PROGRAM
```

پروگرام :

```
    * PROGRAM NAME:  KHALID3
CLEAR
USE KHALID
LIST
WAIT
GO TOP
DISP
WAIT
GO BOTTOM
? RECNO()
DISP
* END
```

پروگرام :

```
                * PROGRAM NAME:  KHALID4
CLEAR
USE WALID
LIST
WAIT
? DATE()
WAIT
? DATE()
* END
```

جمع و ضرب نمودن :

```
? (A+B) ↵
? (25 +10) ↵
? (A * B) ↵
? (3 * 5) ↵
```

تفریق و تقسیم نمودن :

```
? (A - B) ↵
? (25 - 3) ↵
? (A / B) ↵
? (14 / 2) ↵
```

: INTEGER

```
? INT (Expression) ↵
? int (25.75) ↵
```

به همین ترتیب در b و c هم Store مینمائیم

```
Store 31.956 to a ↵
? int (a) ↵
? int (a - b* c / a) ↵
```

Round Off نمودن :

```
? Round (Exp, Integer number) ↵
? Round (56.2793598, 2) ↵
? Round (94. 279359, 3) ↵
Store 56.239795 to M ↵
? round (M,3) ↵

Store 4 to A ↵
Store 5 to B ↵
Store 10 to C ↵
? (A + B * C) ↵
? round (A + B * C, 2) ↵
```

نوت : برای پیدا نمودن کود کرکتر ها طور ذیل کومند آنرا اجراء مینمائیم :

```
? asc (("y") ↵
121
```

کومند SAY :

توسط کومند SAY مانند ؟ روی سکرین پرنت نموده میتوانیم .

```
Store "Khalid" to Name ←┘
```

درین حالت Khalid را روی سکرین پرنت مینماید .

نوت : بعضی اوقات میخواهیم دریك قسمت معین سکرین یك موضوع را پرنت نمائیم که برای این کار مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
@ X,Y SAY "                    " ←┘
```

که در کومند فوق x عبارت از قطار و Y عبارت از ستون میباشد و موضوع که در بین کوتیشن قرار دارد روی سکرین ظاهر میگردد .

```
@ 10, 10 Say "This is my first Program" ←┘
@ 10,20 Say "what is your name ?" ←┘
@ 10 ,15 Say "Do you like Computer? " ←┘
```

کومند Clear :

توسط کومند Clear سکرین Clear میگردد و هم میتوانیم یك قسمت معین سکرین را Clear نمائیم .

```
Clear ←┘
@ X , Y clear ←┘
@ 10, 20 clear ←┘
```

توسط کومند Clear یك قسمت از سکرین را بشکل یك بکس هم Clear نموده میتوانیم .

```
@ X,Y clear To L , M ←┘
@ 10, 20 clear To 20, 70 ←┘
```

X,Y نقطه شروع یك کنج بکس را و L,M نقطه آخر کنج بکس را نمایندگی مینماید .

نوت :

کومند Return طوری معنی میدهد که از هر جائیکه فایل لود گردیده دوباره به همان جا قرار میگیرد .

کومند READ , GET :

Get ، Read همیشه در پروگرامینگ dBASE یکجائی استعمال میگردد و به تنهائی خود کار کرده نمی تواند . مقصد از get این است که input را از Input Unit میگیرد و توسط read آنرا میخواند .

پروگرام :

```
* PROGRAM NAME:  KHALID5
CLEAR
USE KHALID
@ 10.20 SAY " THIS IS MY FIFTH PROGRAM "
@ 11.20 SAY " ------------------------ "
GO 15
DISP REST
* END
```

پروگرام :

```
    * NAME OF PROGRAM:  MOSTAFA6
* THIS PROGRAM PREPARED BY ENG. M. DAUD SULTANI
CLEAR
USE KHALID
LIST
WAIT
GO 7
DISP
DISP NEXT 5
WAIT
DISP REST
* END
```

پروگرام :

```
* Program Náme:  Sultani
clear
a="Mostafa"
@ 8,10 say "Please Enter your Name"
@ 8,35 get a
read
clear
@ 10,10 say [ Your Name is Mostafa Sultani ]
* End of grogram
```

: Conditional Execution

```
If < condition >
-
-
-
-
-
Endif
-
-
-
If

If < condition >
|
|
|
|
Else
,
,
,
,
Endif
```

کومند های بین if و else اگر Condition را صدق نماید همان قسمت if و else را کار مینماید و اگر نه قسمت بین else و endif را کار مینماید .

یعنی اگر غیر مساوات صحیح باشد قسمت اول را کار مینماید و در غیر آن قسمت دوم را کار مینماید .

چندین دیتابیس (Multiple Database)

توسط پروگرامینگ dBASE میتوانیم چندین دیتابیس فایل را همزمان کار نمائیم . چندین فایل طوری استفاده میگردد که اولاً هر چند فایل را که میخواهیم همزمان کار نمائیم باید یك فیلد مشترك باهم داشته باشند. بعداً تمام فایل ها به فیلد مشترك اندکس گردد و در آخر تمام فایل ، Slect و use گردد تا یك قسمت را در مغز کمپیوتر تهیه نماید و در وقت ضرورت صرف با Select نمودن فایل مربوطه همان فایل use میگردد زیرا که قبلاً use شده است . ناگفته نباید که گذاشت در وقت use نمودن چندین فایل بنام ALIAS ساحه را تعین مینماید .

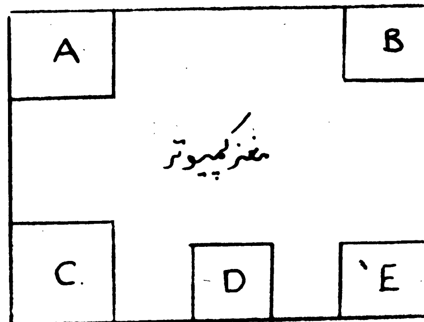
Select A.(طوری معنی میدهد که در مغز کمپیوتر ساحه اول را تهیه نمودیم)

Select B ساحه دوم

Select C ساحه سوم

Select D ساحه چهارم

Select E ساحه پنجم

Select A ↵
use file # 1 ↵
Select B ↵
use file # 2 ↵
Select C ↵
use file # 3 ↵
Select D ↵
use file # 4 ↵
Select E ↵
use file # 5 ↵

در حالت فوق پنج ساحه برای پنج فایل در مغز کمپیوتر تهیه میگردد و آخرین فایل که use گردیده همان فایل فعال و قابل استفاده میباشد و اگر فایل دیگری را خواسته باشیم فعال گردد درین حالت صرف با Select نمودن ساحه مربوط فایل ، فایل مذکور فعال میگردد. مثلاً اگر بخواهیم فایل نمبر سوم فعال گردد صرف Select C را انتخاب مینمائیم .

کار نمودن همراه چندین دیتابیس فایل

: (Working with Multiple Database)

کومند Relation :

توسط کومند Relation میتوانیم دو فایل را با هم ارتباط بدهیم و دو فایل با هم طوری ارتباط پیدا مینماید که اولاً فایل ها use و Select گردد و بعداً کومند Relation اجرا شود .

```
Select A  ←┘
use khalid  ←┘
Select  B ←┘
use Mostafa  ←┘
Set relation to recno (    ) into kahlid   ←┘
```

ناگفته نباید گذاشت، در صورتیکه از کومند Relation استفاده مینمائیم حتمی است که دو فایل با هم فیلد مشترك داشته باشند و نظر به فیلد مشترك فایل اولی اندکس هم شده باشد و بعداً کومند Relation را اجراء مینمائیم .

کومند Join :

توسط کومند Join میتوانیم فیلد های دو دیتابیس را در فایل سومی ثبت نمائیم و دیتابیس فایل جدید را بوجود بیاوریم که برای این کار باید دیتابیس فایل دارای یك فیلد مشترك باشد .

فرضاً میخواهیم از فایل های AAA.dbf و BBB.dbf که فیلد مشترك بین شان Roll-No است فیلد های شان را در فایل CCC.dbf ثبت نمائیم .

```
Sele 1 ←┘
use  BBB  ←┘
Sele  2  ←┘
use  AAA  ←┘
Join with BBB to   CCC  for roll - no = A-> roll - no   ←┘
```

درین حالت تمام فیلد های فایل های اولی و دومی را در فایل سومی لست مینماید.
Condition را از خاطری نوشته میکنیم که Roll-no را مساوی بسازد. یعنی در فایل اولی در قسمت اول و در فایل دومی در قسمت وسط قرار دارد با نوشتن Condition آنرا جستجو نموده مکمل در فایل سومی تمام فیلد هارا می نویسد .

نوت :

قیمت مطلقه نمبر را نشان میدهد .

```
? ABS (-100) ↵
100
```

جذر نمبر را نشان میدهد .

```
? SQRT (144) ↵
12
```

موقعیت ریکارد نمبر را تعین مینماید .

```
? recno (   ) ↵
3
? recno (   ) + 4 ↵
7
```

یك عدد را به یك توان معین محاسبه نموده میتواند.

```
? 2 * * 5 ↵
32
```

یا

```
? 2 ^ 5 ↵
32
```

اگر خواسته باشیم ریکارد های یك فایل را به فایل دیگر علاوه نمائیم طور ذیل کومند آنرا اجراء مینمائیم :

```
use Khalid ↵
append from mostafa ↵
```

درین صورت تمام ریکارد های فایل Khalid در فایل Mostafa علاوه میگردد .

پلان نمودن ساختمان دیتابیس : (Planning the Structure):

برای اینکه ساختمان دیتابیس را بوجود بیاوریم اولاً باید پلان آنرا طرح نمائیم که برای این کار از قلم و کاغذ استفاده مینمائیم . فرضاً میخواهیم دیتابیس رهنمای تلیفون را بوجود بیاوریم که برای این کار تعداد و نوع فیلد ها و عرض آنرا تعین مینمائیم .

فرضاً طور ذیل ما پلان خویشرا طرح مینمائیم .

Field:	1	2	3	4	5	6
Field Name:	FIRST NAME	LAST NAME	PHONE NO	STREET	CITY	ST
Type:	C	C	C	C	C	C
Size:	10	15	12	22	13	2

بوجود آوردن ساختمان دیتابیس (Creating the Structure):

کرسر را در Create menu قرار داده بعد از مشخص نمودن نام drive و فایل برای database انتر را فشار داده و ساختمان دیتابیس طوری ذیل ظاهر میگردد .

```
                                                    Bytes remaining:   3990

CURSOR  <-- -->   |    INSERT    |    DELETE    | Up a field:      ↑
 Char:     ← →    | Char:   Ins  | Char:    Del | Down a field:    ↓
 Word: Home End   | Field:  ^N   | Word:    ^Y  | Exit/Save:    ^End
 Pan:    ^← ^→    | Help:   F1   | Field:   ^U  | Abort:         Esc

   Field Name  Type       Width  Dec        Field Name  Type       Width  Dec

 1 FIRST_NAME  Character   10
 2             Character

CREATE          <C:> PHONEBK              Field  2/2
                          Enter the field name.
Field names begin with a letter and may contain letters, digits and underscores
```

The first field is defined

کومند Do While :

توسط Do while میتوانیم با درنظرداشت حالات (Condition) یك موضوع را چندین مراتبه تکرار نمائیم در صورت صحیح بودن حالت ـ موضوع را تکرار مینماید و در غیر آن جملات بعد از enddo را کار مینماید .

Do while

اگر Condition صحیح باشد

end do

اگر Condition غلط باشد

کومند Replicate

repl ("-" , 10) ↵

درین حالت ـ را ده مرتبه تایپ مینماید .

لست نمودن فایل های پروگرام :

Dir *.prg ↵

چاپ نمودن فایل پروگرام :

Run Type a: Mostafa . prg > prn ↵

```
* Program Name:  Walid1
clear
set talk off
i = 1
do while i < 15
? chr (i)
i =i + 1
enddo
* End of program
```

```
                    * Name of program:  Walid2
clear
store 1 to x
do while x <10
? x
x = x + 1
enddo
* End
```

```
     * Name of program:  Walid3
clear
i = 1
do while i < 22
? repl ( "Eng. M. Daud Sultnai               " , 2 )
i = i + 1
enddo
* End
```

```
     * Program Name:  Walid4
row = 1
do while row < 20
@ row,18 say repl(chr(179),2)
@ row,60 say repl(chr(179),2)
row = row+ 1
enddo
column = 18
do while column < 60
@ 1,column say repl(chr(179),2)
column = column + 1
enddo* End
```

```
* PROGRAMMER: ENGINEER MOHAMMAD DAUD SULTANI
* NAME OF THE PROGRAM: EMDS1
* DATE: 23/07/1990
CLEAR
SET TALK OFF
SET ECHO OFF
USE WALID
@ 1,18 SAY REPLICATE (CHR(179),44)
@ 5,18 SAY REPLICATE (CHR(4),44)
@ 20,18 SAY REPL (CHR(179),44)
@ 2,37 SAY [ 786 ]
@ 3,23 SAY [ CREATED BY: ENG. M. DAUD SULTANI ]
@ 4,30 SAY [ DATE: 23/07/1990 ]
@ 7,23 SAY  [ 1......................APPEND ]
@ 9,23 SAY  [ 2......................EDIT ]
@ 11,23 SAY [ 3......................DELETE ]
@ 13,23 SAY [ 4......................EXIT ]
@ 15,23 SAY [ ENTER YOUR CHOICE..........  ]
ROW = 1
DO WHILE ROW < 20
@ ROW,18 SAY REPL (CHR(179),2)
@ ROW,60 SAY REPL (CHR(179),2)
ROW = ROW + 1
ENDDO
ANS = 0
@ 17,34 GET ANS
READ
CLEAR
DO CASE
CASE ANS = 1
APPEND
DO EMDS1
CASE ANS = 2
INPUT [ ENTER RECORD TO BE EDITED    ] TO RECNUM
GOTO RECNUM
EDIT
DO EMDS1
CASE ANS = 3
INPUT  [ ENTER RECORD TO BE DELETED     ] TO RECNUM
GOTO RECNUM
DELETE
CLEAR
SURE = " "
```

```
                     786
CREATED BY: ENG. M. DAUD SULTANI
       DATE: 23/07/1990

1........................APPEND

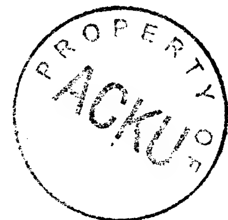
2........................EDIT

3........................DELETE

4........................EXIT

ENTER YOUR CHOICE..........
```

```
@ 10,12 SAY [PRESS {Y} TO PACK OR PRESS {N} TO DELETE] GET SURE
READ
IF SURE = "Y"
PACK
ELSE
DELETE
CLEAR
@ 10,10 SAY [ PRESS {Y} TO RECALL OR PRESS {N} TO DELETE]
GET SURE
READ
IF SURE = "Y"
GO RECNUM
RECALL
ELSE
DELETE
ENDIF
ENDIF
DO EMDS1
CASE ANS = 4
EXIT
ENDCASE
* THE ABOVE STATEMENT IS THE END OF PROGRAM
```


مأخذ هائیکه درین کتاب از آنها استفاده شده است :

References

1 - Robert Cowart, The ABC's of dBASE III PLUS

First Edition, 1987

2 - Ashton. Tate, Learning dBASE III PLUS

Second Edition, 1986

3 - Ashton. Tate, Using dBASE III PLUS

Second Edition, 1986

4 - Alan Simpson, dBASE III PLUS Programmer's Reference Guide

First Edition, 1990

5 - Nelson T. Dinerstein, dBASE III PLUS for the Programmer

Third Edition, 1988

University of Nebraska at Omaha

Education Sector Support Project

dBASE III PLUS AND PROGRAMMING

Prepared and Translated
by
Eng. M. Daud Sultani

MANPOWER TRAINING PROGRAM

March 1991

حال نام فیلد ؛ نوع و عرض آنرا به ترتیب تایپ نموده و انتر مینمائیم .

بعد از داخل نمودن فیلد ها برای اینکه فایل خویشرا ثبت (Save) نمائیم کلید کنترول و End (ctrl-end) را همزمان فشار میدهیم و بعداً کلید انتر را فشار میدهیم که با فشار دادن کلید انتر پیغام ذیل ظاهر میگردد.

Input data records now ? (Y\N)

حال کلید N را فشار میدهیم برای اینکه معلومات را فعلاً داخل نمی نمائیم و اگر کلید Y را فشار بدهیم این طور معنی میدهد که معلومات را داخل مینمائیم .

```
                                                    Bytes remaining:   3921

CURSOR  <-- -->   INSERT        DELETE        Up a field:      ^
 Char:    <- ->   Char:   Ins   Char:   Del   Down a field:    v
 Word: Home End   Field:  ^N    Word:   ^Y    Exit/Save:     ^End
 Pan:    ^<- ^->  Help:   F1    Field:  ^U    Abort:          Esc

   Field Name  Type       Width  Dec           Field Name  Type     Width  Dec

 1 FIRST_NAME  Character   10
 2 LAST_NAME   Character   15
 3 PHONE_NO    Character   12
 4 STREET      Character   22
 5 CITY        Character   13
 6 STATE       Character    2
 7 ZIP         Character    5
 8             Character

CREATE        <C:> PHONEBK              Field: 8/8
                          Enter the field name.
Field names begin with a letter and may contain letters, digits and underscores
```

The completed PHONEBK structure

بررسی نمودن ساختمان (Verify the Structure):

برای اینکه ساختمان دیتابیس را بررسی و رسیدگی کرده بتوانیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینو Tools را انتخاب مینمائیم .

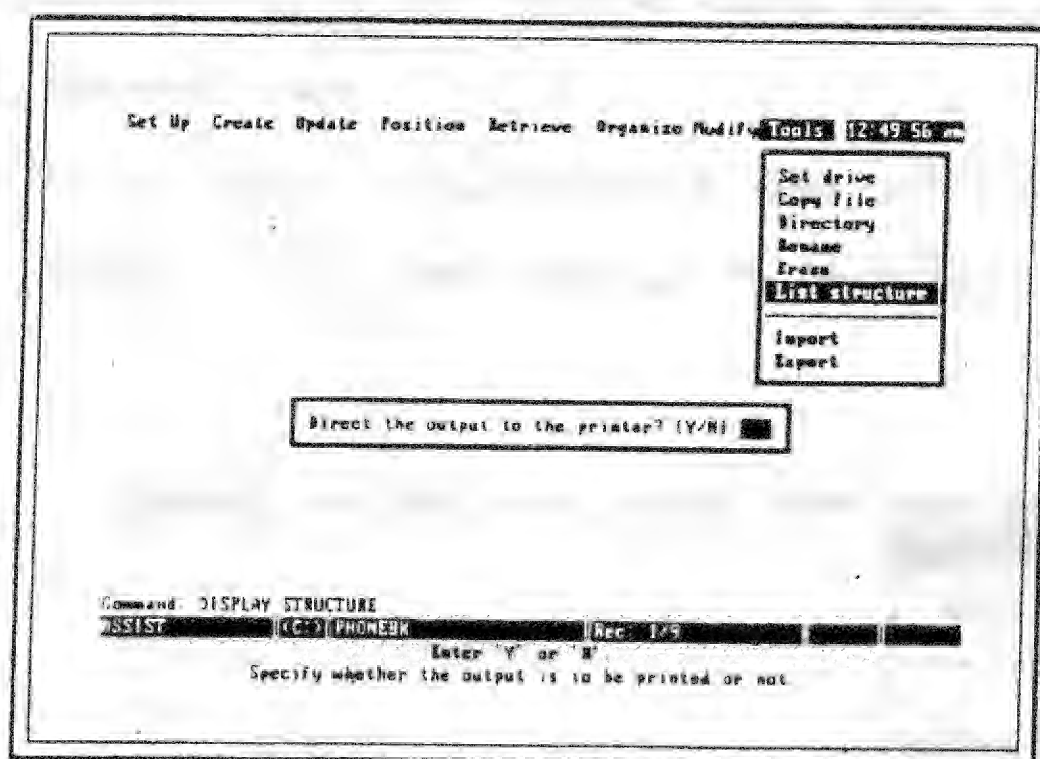
۲ـ List Structure را high light نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ پیغام ذیل ظاهر میگردد .

کلید N را فشار میدهیم . Direct the output to the printer ? (Y\N)?

٤ـ ساختمان دیتابیس طور ذیل ظاهر میگردد .

٥ـ با فشار دادن هرکلید که خواسته باشیم سکرین Tools دوباره ظاهر میگردد .

Checking the structure

```
Set Up  Create  Update  Position  Retrieve  Organize  Modify  Tools

Structure for database: C:PHONEBK.dbf
Number of data records:        8
Date of last update   :  06/15/86
Field  Field Name  Type       Width   Dec
    1  FIRST_NAME  Character     18
    2  LAST_NAME   Character     15
    3  PHONE_NO    Character     12
    4  STREET      Character     22
    5  CITY        Character     13
    6  STATE       Character      2
    7  ZIP         Character      5
** Total **                      88

ASSIST  <C:> PHONEBK  Rec: None
Press any key to continue work in ASSIST.
```

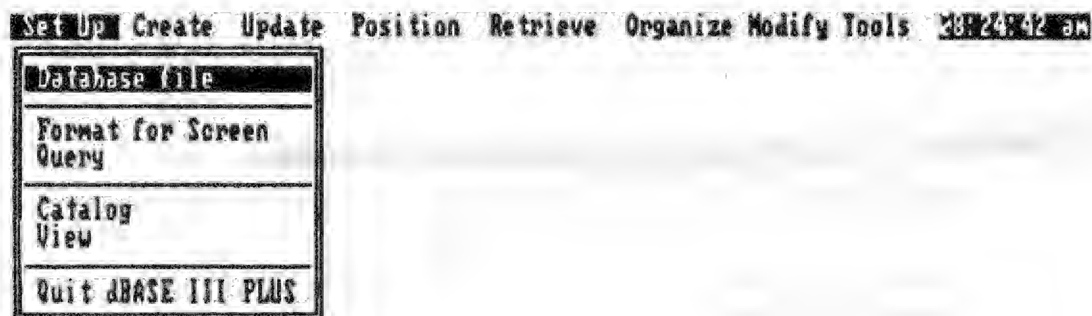
Listing the structure

باز نمودن یک فایل : Retrieving a File or Opening a File

بعد از مرحلهء Create یعنی بوجود آوردن فایل برای باز نمودن فایل مذکور در Dbase 3+ از کمند use میتوان استفاده کرد البته قرار مراحل ذیل :

Setup مینو را Highlight نموده Database File را انتخاب مینمائیم بعد از مشخص نمودن Drive که فایل در آن قرار دارد و نام فایل Dbase 3+ سوال ذیل را مینماید ؟ Is the File indexed . چون در بارهء Index فعلاً معلومات نداریم پس N یعنی No جواب گفته فایل مشخصه باز میگردد . .

ناگفته نباید گذاشت که برای کار نمودن هر کومند پروگرام dBASE اولاً باید فایل مورد نظر SetUp باز گردد و بعداً کومند مورد نظر تطبیق گردد .

The Assistant Menu

کلید ها و حرکت کرسر در پروگرام dBASE III PLUS :
:(The Keyboard and Cursor Movement)

طوریکه در تمام پروگرام ها از قسمت نمبرها و الفبای کی بورد برای تایپ نمودن استفاده میگیردد در پروگرام dBASE III PLUS هم برای تایپ نمودن ازان استفاده میگردد. و هم بعضی ازین کلید های الفبا به تنهائی و یا با دیگر کلید ها وظایف دیگری را نیز انجام میدهند .

کلید کنترول (The Control) : (کلید ^)

کلید (^) کنترول (Ctrl) قسم کلید شفت کار مینماید یعنی همراه با دیگر کلید ها بعضی وظایف را اجراء مینماید .

نکتهء مهم در قسمت استعمال کلید کنترول (Ctrl) این میباشد هروقتیکه از کلید کنترول استفاده میگردد اولاً کلید کنترول را فشار داده و آنرا محکم گرفته بعداً کلید دومی را فشار بدهیم .

۱ــ با فشار دادن کلید Space bar کرسر بطرف راست حرکت مینماید .

۲ــ با فشار دادن کلید Shift حروف بقسم کلان تایپ میگیردد .

۳ــ با فشار دادن کلید Caps Lock حروف به قسم کلان تایپ میگردد

٤ــ با فشار دادن کلید Backspace یك یك حرف از طرف چپ را پاك مینماید .

٥ــ با فشار دادن کلید del ویا G + ^ یك یك حرف از طرف راست را پاك (delete) مینماید .

٦ــ درصورتیکه مینوی Assistant ظاهرشده باشد بافشار دادن کلید Dot Prompt, Esc

ظاهر میگردد .

۷ـ توسط کلید Esc ما میتوانیم کومند را کنسل نمائیم .

۸ـ درصورتیکه Dot Promt ظاهر شده باشد با فشار دادن کلید F2 مینوی Assistant ظاهر میگردد .

۹ـ با فشار دادن کلید انتر و یا M + ۸ کرسر به فیلد بعدی حرکت مینماید .

۱۰ـ با فشار دادن کلید ↓ ویا کلید کنترول همراه کلید X (x+۸) کرسر به ریکارد بعدی حرکت مینماید .

۱۱ـ با فشار دادن کلید ↑ ویا (E+۸) کرسر به ریکارد قبلی حرکت مینماید .

۱۲ـ با فشار دادن کلید → و یا D+ ۸ کرسر بطرف راست حرکت مینماید .

۱۳ـ با فشار دادن کلید ← ویا S + ۸ کرسر به طرف چپ حرکت مینماید .

۱٤ـ با فشار دادن کلید Home ویا A + ۸کرسر، فیلد به فیلد به طرف چپ حرکت مینماید.

۱۵ـ با فشار دادن کلید End ویا F + ۸ کرسر، فیلد به فیلد بطرف راست حرکت مینماید .

۱٦ـ با فشار دادن کلید های Y + ۸ یك فیلد پاك (delete) میگردد

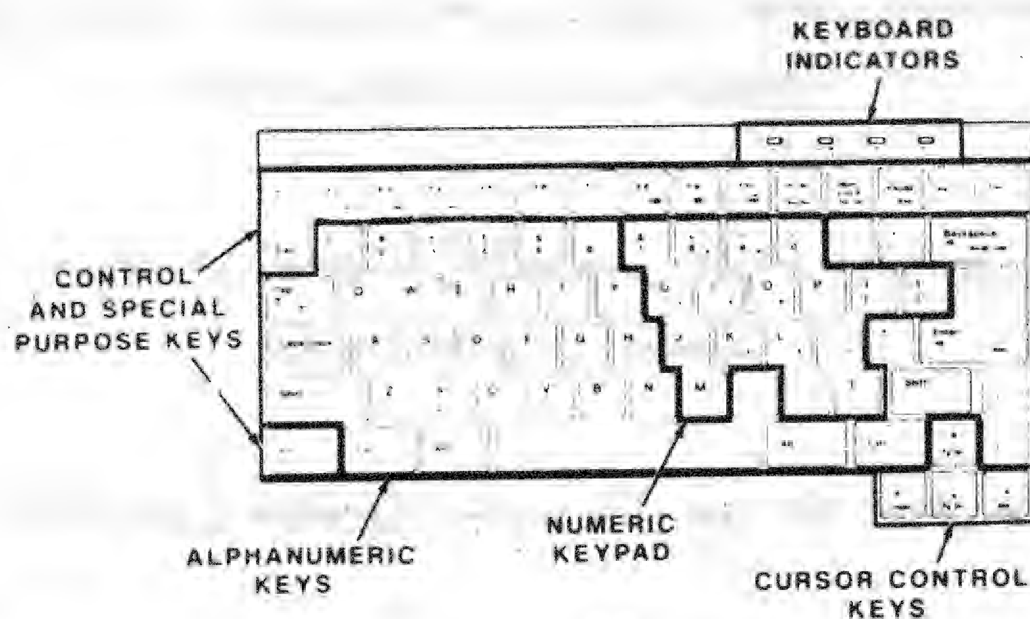
۱۷ـ با فشار دادن کلید Ins و یا V + ۸ حالت Insert قرار میگیرد.

۱۸ـ با فشار دادن PgDn و یا R + ۸ کرسر به صفحه بعدی قرار میگیرد .

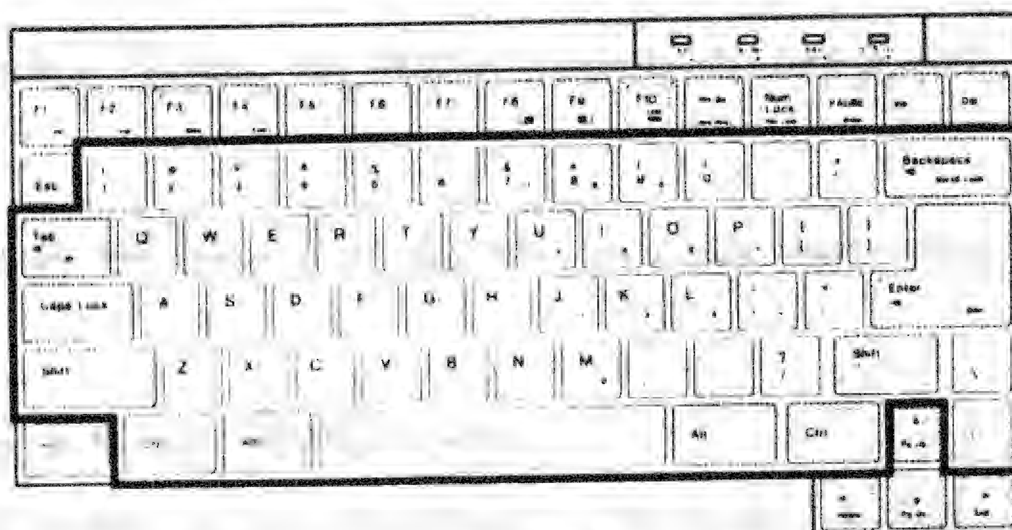
۱۹ـ با فشار دادن کلید PgUp و یا R + ۸ کرسر به صفحه بعدی قرار میگیرد.

۲۰ـ با فشار دادن کلید های → و کنترول ویا (B+۸) فیلد های آخری ظاهر میگردد.

۲۱ـ با فشار دادن کلیدهای ⟵ وکنترول ویا (^+ Z) فیلدهای اول ظاهر میگردد.

Keyboard Arrangement

Alphanumeric Keys

فصل سوم

علاوه نمودن ، ازبین بردن و تغییر دادن فیلدها

Adding dcleting and Changing Fields

چطور تغیرات در ساختمان دیتابیس آورده میتوانیم .

How to Medify the Structure

بعد از SetUp نمودن (بازنمودن) دیتابیس فایل مورد نظر خویش مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینو Modify را ظاهر نموده و Database را انتر نمائیم .

۲ـ سکرین ساختمان دیتابیس ظاهر میشود

تغیر آوردن در فیلد (How to Make the changes):

میخواهیم یك فیلد جدید را در بین فیلد دوم و سوم اضافه نمائیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ کرسر را در فیلد سوم قرار میدهیم .

۲ـ برای اضافه نمودن فیلد کلید کنترول و N (N+^) را همزمان فشار میدهیم که دیده میشود یك فیلد اضافه میگردد .

۳ـ درین حالت نام فیلد، عرض فیلد و نوع فیلد را تعین مینمائیم .

```
                                                   Bytes remaining:   3921

CURSOR  <-- -->   |     INSERT      |     DELETE      | Up a field:      ↑
 Char:     ← →    |  Char:    Ins   |  Char:    Del   | Down a field:    ↓
 Word: Home End   |  Field:   ^N    |  Word:    ^Y    | Exit/Save:     ^End
 Pan:    ^← ^→    |  Help:    F1    |  Field:   ^U    | Abort:          Esc

    Field Name  Type       Width  Dec          Field Name  Type       Width  Dec

 1  FIRST_NAME  Character    10
 2  LAST_NAME   Character    15
 3
 4  PHONE_NO    Character    12
 5  STREET      Character    22
 6  CITY        Character    13
 7  STATE       Character     2
 8  ZIP         Character     5

                          Enter the field name.
Field names begin with a letter and may contain letters, digits and underscores
```

Inserting a new field

نوت :

درصورتیکه معلومات در ریکارد ها ثبت باشد نکات ذیل درقسمت تغیر دادن فیلد مد نظر گرفته شود .

۱ــ اگر نام یك فیلد را تغیر بدهیم در عین وقت موقعیت آنرا نباید تغیر بدهیم اولاً ساختمان جدید را ثبت نموده بعداً موقعیت آنرا با انتخاب نمودن Modify تغیر میدهیم یعنی در عین زمان دو تغیر آورده نه شود ، درغیر آن معلومات ازبین میرود .

۲ــ اگر طول یك فیلد را بخواهیم تغیر بدهیم نباید نام و موقعیت آنرا در عین زمان تغیر بدهیم زیرا که معلومات از بین میرود .

۳ــ با تغیر دادن نوع فیلد معلومات از بین میرود .

بالآخره مامیتوانیم در آخر فیلد ها یك فیلد (یادداشت) (memo) را بنام Notes که برای تشریح نمودن اضافه تر ریکارد ها بکار برده میشود بوجود بیاوریم .

بسم الله الرحمن الرحیم

DBASE III PLUS

فصل اول

مقدمه :

معنی لغوی dBASE عبارت از Data یعنی معلومات و Base یعنی اساس و قاعده، پس اساس قاعدهء Data میباشد.

پروگرام dBASE از جمله پروگرام های میباشد که توسط آن میتوانیم معلومات را جمع آوری و تنظیم نمائیم . و میتوانیم توسط پروگرام dBASE معلومات خویشرا بروی سکرین ظاهر نمائیم ، چاپ نمائیم، تغیرات دران بوجود بیاوریم و تجزیه و تحلیل نمائیم .

از پروگرام dBASE به دوطریقه استفاده میتوان کرد : طریقه اول استقاده از پروگرام dBASE طریقه Assistant Menu میباشد . (Assistant Menu عبارت از مجموع مینوهائی میباشد که به کمك مینوها پروگرام، مسایل مختلف را تحلیل و تجزیه مینمائیم).

طریقه دوم : استفاده از پروگرام dBASE عبارت از Dot Prompt یعنی استفاده از Command هائی میباشد که ما میتوانیم راساً بدون مینو های اصلی مسایل را تحلیل و تجزیه نمائیم ، که طریقه اول ، قسمت اول این کتاب را دربر دارد.

(برای بوجود آوردن فیلد memo در دیتابیس فایل درصورتیکه نوع فیلد را memo انتخاب نموده باشیم و برای اینکه دریك ریکارد معینه خویش memo تایپ نمائیم کرسر را در فیلد memo قرار داده و کلید های Ctrl و Home را همزمان فشار میدهیم . درین حالت ما میتوانیم یادداشت خویشرا تایپ نمائیم و برای ثبت نمودن آن کلید های W و Ctrl را همزمان فشار داده وبعداً کلید انتر را فشار میدهیم . ناگفته نباید گذاشت که فیلد memo در حالت browse ظاهر شده نمیتواند صرف درحالت Append با فشار دادن کلید های Ctrl-PgUp ظاهر شده میتواند).

```
                                                    Bytes remaining:   3883
CURSOR  <-- -->   INSERT         DELETE         Up a field:     ↑
 Char:    ← →     Char:  Ins     Char:   Del    Down a field:   ↓
 Word:  Home End  Field: ^N      Word:   ^Y     Exit/Save:     ^End
 Pan:    ^← ^→    Help:  F1      Field:  ^U     Abort:          Esc

    Field Name  Type       Width  Dec           Field Name  Type       Width  Dec
 1  FIRSTNAME   Character    15              9              Character
 2  LASTNAME    Character    20
 3  PHONE       Character    13
 4  DEPARTURE   Date          8
 5  TRAVELPLAN  Character    40
 6  COST        Numeric      10    2
 7  PAID        Logical       1
 8  NOTES       Memo         10

CREATE        |<B:>|MYTRAVEL              |Field: 9/9  |    |
                          Enter the field name.
Field names begin with a letter and may contain letters, digits and underscores
```

حال تمام modification ساختمان دیتابیس تکمیل گردیده و در آخر کلید انتر را فشار میدهیم . و پیغام ذیل ظاهر میکردد .

Press Enter to Confirm Any other Key to resume

از اینکه تغیرات تکمیل گردیده کلید انتر را فشار میدهیم که دیده میشود سکرین اصلی پروگرام ظاهر میگردد و به این قسم عملیه تکمیل میگردد .

```
Set Up  Create  Update  Position  Retrieve  Organize Modify Tools  08:34:27 am
 Database file
 Format for Screen      A:
 Query                  B:
                        C:
 Catalog
 View

 Quit dBASE III PLUS

Command: USE
ASSIST    |<A:>|                              |Opt: 1/3
        Position selection bar - ↑↓.  Select - ↵.  Leave menu - ←→.
                         Select a disk drive to search.
```

Drive selection submenu

```
Set Up  Create  Update  Position  Retrieve  Organize Modify Tools  08:37:33 am
 Database file
 Format for Screen      BANK.DBF
 Query                  CHECKS.DBF
                        DEPOSITS.DBF
 Catalog                RECON.DBF
 View                   TAX.DBF
                        TRAVEL.DBF
 Quit dBASE III PLUS    TOURS.DBF
                        CLIENTS.DBF
                        CUSTOMER.DBF
                        AVAL_FLT.DBF

Command: USE B:
ASSIST    |<A:>|                              |Opt: 1/10
        Position selection bar - ↑↓.  Select - ↵.
                         Select a database file.
```

Sample files submenu

فصل چهارم

داخل نمودن و اصلاح نمودن ریکارد ها
Entering and Editing Records

چطور ریکارد اول تانرا انتر مینمائید ، یا ریکارد ها را در فایل اضافه مینمائید ؟

:(How to Enter Your First Record or adding records to the File)

بعد از باز نمودن فایل مراحل ذیل را اجرا مینمائیم .

بعد ازینکه فایل را بوجود آوردیم مرحلهء علاوه نمودن ریکاردها شروع میگردد که با +Dbase 3 میتوان این مرحله را توسط کومند Append انجام داد قرار ذیل :

۱ــ مینوی Update را ظاهر مینمائیم .

۲ــ Option ، Append را ظاهر مینمائیم .

درین حالت میتوانیم که ریکارد را انتر نمائیم .

```
CURSOR  <-- -->   |         UP    DOWN  |   DELETE      | Insert Mode:   Ins
 Char:             | Field:   ↑     ↓   | Char:   Del   | Exit/Save:    ^End
 Word:  Home End   | Page:  PgUp  PgDn  | Field:  ^Y    | Abort:         Esc
                   | Help:   F1         | Record: ^U    | Memo:        ^Home

FIRST_NAME
LAST_NAME
COMPANY
WORK_PHONE
HOME_PHONE
STREET
CITY
STATE
ZIP
NOTES

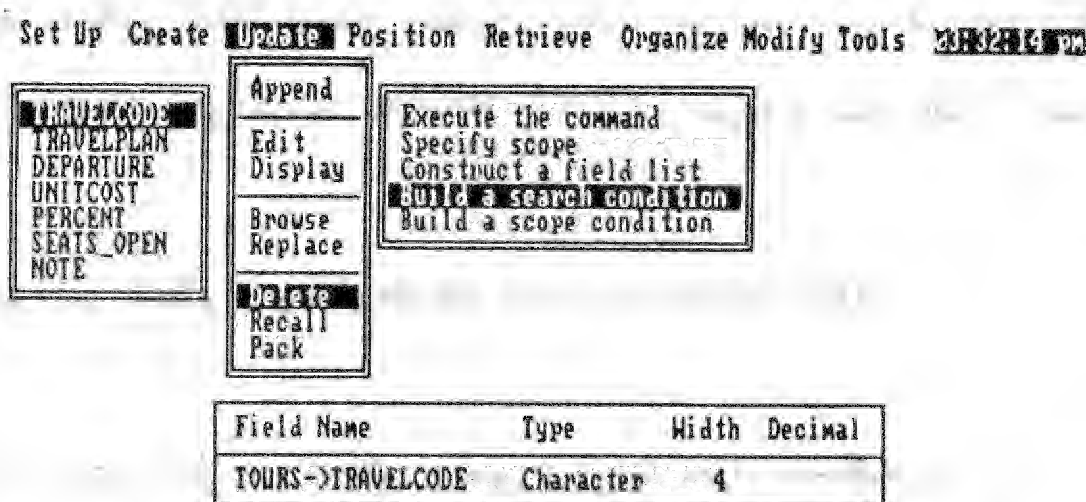
APPEND        |<C:>|PHONEBK          |Rec None
```

A new blank data record

کومند Edit (Edit Command):

برای بوجود آوردن تغیرات در ریکارد هائیکه قبلاً آنها را توسط کومند Append بوجود آورده ایم میتوان ازین Command استفاده نمود قرار ذیل :

در مینوی Update کرسر را قرار داده بعداً Edit را انتخاب و انتر را فشار میدهیم .

نوت : در هر حالت قبل از انجام دادن عملیات مختلف در + Dbase 3 باید اولاً Database File را که خواهان عملیات مشخص بالای آن هستیم باز نمود .

علاوه نمودن معلومات در فیلد memo (Writing in memo Field

چون +Dbase 3 معلوماتیرا که در memo فیلد می رسانیم دریك فایل دیگری که دارای عین نام ولی Extension (DBT) می باشد ذخیره می نماید ، فلهذا قرار ذیل میتوان Data را دریك memo فیلد علاوه نمود :

در حالت Append و یا Edit کرسر را در فیلد memo قرار داده Ctrl - PgUp را فشار داده data را علاوه نموده و بعداً Ctrl-PgUp را فشار میدهیم .

کومند Browse (The Browse Command)'

این کومند بمنظور Edit نمودن چندین ریکارد در عین زمان در روی Screen می باشد ، قسمیکه از Update مینو کومند Browse را انتخاب نموده و کلید انتر را فشار میدهیم

لست نمودن تمام ریکاردها (List All the records):

بعد از باز نمودن فایل مورد نظر مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ــ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ــ List را highlight نموده و انتر مینمائیم .

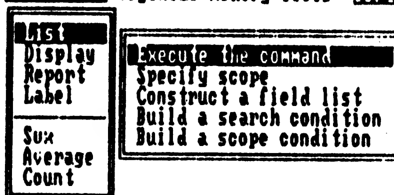
۳ــ درین حالت یك box جدید ظاهر میگردد که Execute the Command را highlight نموده و انتر مینمائیم .

روی سکرین پیغام ذیل ظاهر میگردد .

Direct the output to the Printer ? {Y-N}

٤ــ اگر لست را چاپ نمائیم کلید Y را فشار میدهیم و اگر نه کلید n را فشار میدهیم که دیده میشود لست روی سکرین ظاهر میگردد .

Set Up Create Update Position Retrieve Organize Modify Tools 08:40:05 am

Command: LIST
ASSIST <B:> CLIENTS Rec: 1/49
Position selection bar - ↑↓. Select - ↵.
Perform the command displayed above the status bar.

لست نمودن فیلد های معین : (Listing Certain Fields):

بعد از SetUp نمودن فایل و انتخاب نمودن لست (list) از مینوی Retrieve مراحل ذیل را اجرا مینمائیم .

۱ـ درین حالت یك box جدید ظاهر میگردد که Construct a Field list را highlight نموده و انتر مینمائیم .

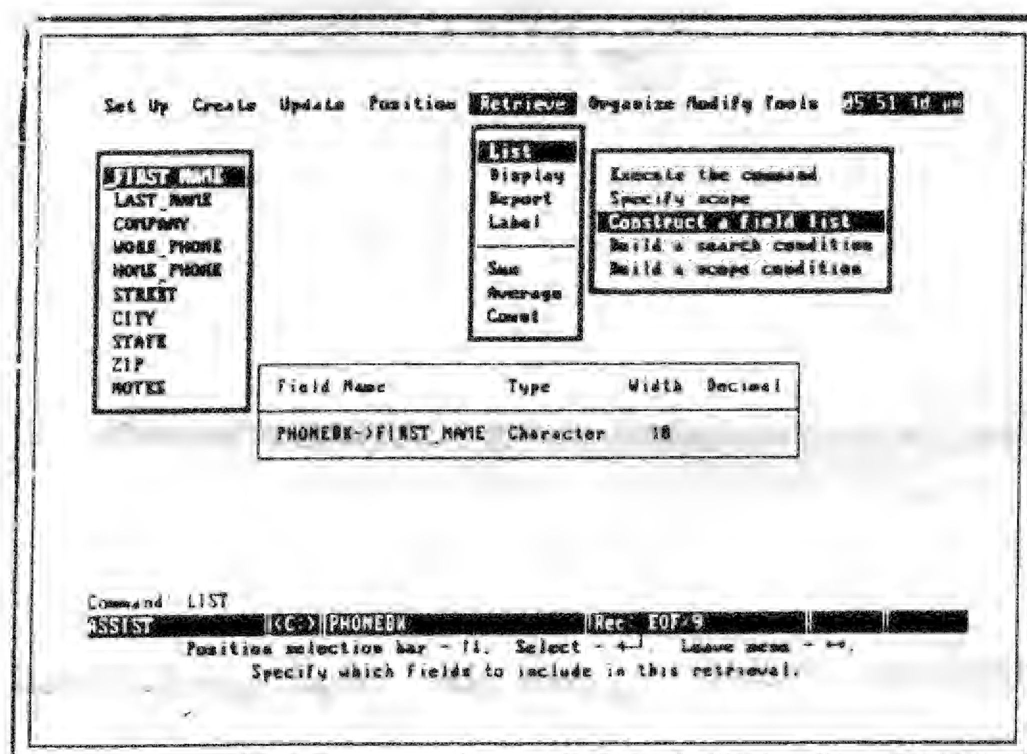
درین حالت دو box دیگر روی سکرین ظاهر میگرد د که box طرف چپ نام های فیلد ها است .

۲ـ با highlight نمودن نام هر فیلد و انتر نمودن همان فیلد میتوانیم لست مشخص همان فیلد را ظاهر نمائیم .

۳ـ با فشار دادن کلید ← ویا → از box نام فیلد ها خارج میگردیم .

٤ـ Execute the Command را های لایت (highlight) نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

ه_ کلید N را فشار داده که دیده میشود لست همان فیلد های معین روی سکرین ظاهر میگردد .

Specifying a field list

ظاهر نمودن ریکارد های معین (Listing certain Records):

بعد از باز نمودن فایل مراحل ذیل را انجام میدهیم .

۱_ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲_ Go to Record را highlight نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳_ حال اگر Top را انتخاب نمائیم Record Pointer در شروع ریکارد قرار میگیرد .

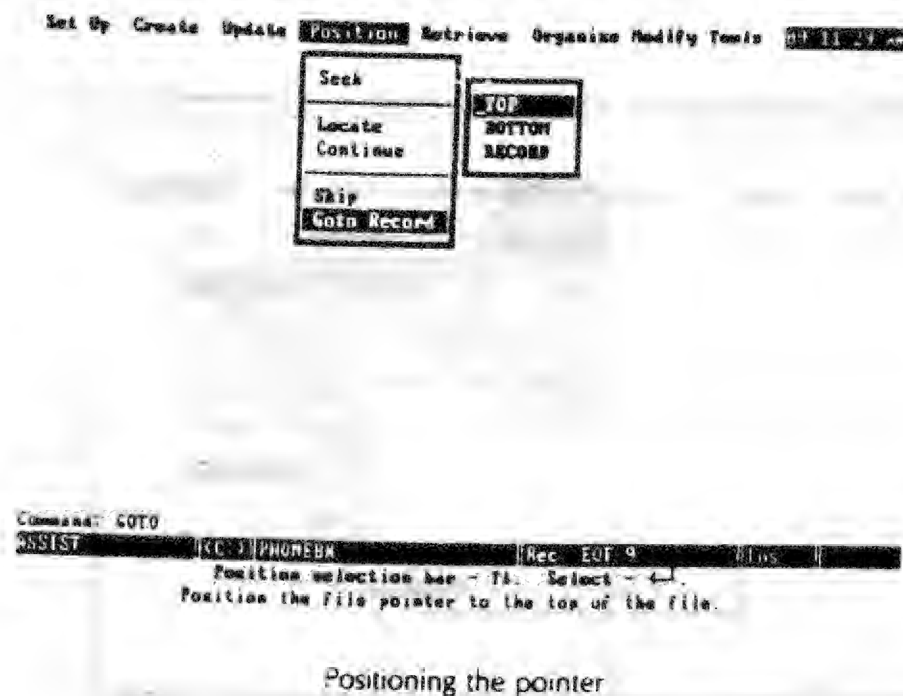
اگر Bottom را انتخاب نمائیم در ریکارد آخری قرار میگیرد .

اگر Record را انتخاب نمائیم پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

Enter a nameric value:

٤_ درین حالت هر ریکارد راکه خواسته باشیم نمبر آنرا تایپ نموده و کلید انتر را

فشار میدهیم .

Positioning the pointer

نوت :

اگر خواسته باشیم که چند ریکارد را Skip نمائیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Skip را highlight نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ درین حالت نمبریراکه Skip مینمائیم آنرا تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Using record number to specify the scope of a listing :

لست نمودن ریکار های مشخص

بعد از باز نمودن فایل مراحل ذیل را انجام میدهیم .

۱ـ منیوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ List را highlight نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Specify Scope را highlight نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٤ـ Next را highlight نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Requesting the first five records

پیغام ذیل ظاهر میگردد .

Enter a nameric:

۵ـ فرضاً 5 را تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٦ـ Execute the Command را highlight نموده و کلید انتر را فشار میدهیم . پیغام ذیل ظاهر میگردد .

Direct the output to the Printer ? {Y-N}

۷ـ کلید N را فشار میدهیم .

اگر Rest را انتخاب نمائیم ریکارد های باقی مانده را ظاهر مینماید.

لست نمودن ریکارد ها در صورتیکه یك حالت مشخص داشته باشند :

Listing records that meet a specific condition

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ List را highlight نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ Build a search condition را highlight نموده و انتر مینمائیم .

٤ـ درین حالت یك فیلد را مد نظر میگیریم .

۵ـ نظر به ضرورت یکی از علایم را انتخاب می نمایم درین حالت پیغام ذیل ظاهر میگردد :

Enter a character string (wihtout quites) :

٦ـ Text Search یعنی موضوعی را که Dbase فیلد متذکره جستجو خواهد نمود مشخص باید کرد .

۷ـ No more condition را highlight نموده و انتر مینمائیم .

۸ـ Execute the Command را های لایت نموده انتر مینمائیم . پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد :

Direct the output to the Printer? {Y N}

۹ـ کلید N را فشار میدهیم .

پالیدن عینی و غیر عینی (Exact and incxact searching):

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ List را highlight نموده و انتر مینمائیم .

شروع نمودن پروگرام dBASE در کمپیوتریکه Hard Disk داشته باشد:

در صوزتیکه C > روی سکرین ظاهر باشد طوری ذیل عمل مینمائیم.

کلید انتر (←┘)

C > cd\dbase ←┘

C : dbase\> dbase ←┘

درین حالت پروگرام آماده فعالیت میگردد :

شروع نمودن پزوگرام dBASE در کمپیوتریکه Hard Disk نداشته باشد:

درصورتیکه A> روی سکرین ظاهر باشد دسکیت نمبر یك پروگرام را در Drive A گذاشته و طور ذیل عمل مینمائیم.

A> dbase ←┘

بعد از چند لحظه کمپیوتر پیغامی را ظاهر مینماید که دسکیت نمبر دوم پروگرام را باید در Drive A بگذاریم و صرف با گذاشتن دسکیت و انتر نمودن، پروگرام آماده فعالیت میگردد .

شروع نمودن پروگرام dBASE در کمپیوتر Zenith 286

بعد از روشن نمودن کمپیوتر نظر به مینو اصلی کمپیوتر Zenith 286 که با فشار دادن حرف مربوط پروگرام dBASE، پروگرام آمادهٔ فعالیت میگردد و با فشار دادن کلید F2 مینو Assistant قرار ذیل ظاهر میگردد.

۳ـ construct a Field list را highlight نموده و انتر مینمائیم . درین حالت فیلد را انتخاب مینمائیم .

۴ـ build a search condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۵ـ فیلد را انتخاب نموده و مساوی آنرا انتر مینمائیم .

۶ـ No more condition را highlight نموده و انتر مینمائیم .

Display

بمنظور Display یك و یا چندین ریکارد در Screen ویا Printer مورد استفاده قرار میگیرد . قسمیکه در Retrieve مینوی کرسر را قرار داده Display را انتخاب می نمائیم در صورتیکه بدون کدام شرط و یا فیلد مشخص عمل فوق را انجام بدهیم مستقیماً Execute the command را انتخاب و انتر را فشار میدهیم، درغیر آن برای مشخص نمودن فیلد های مشخص در Construct Field list و در صورت شروط معینه از Build a Search condition به ترتیب استفاده نموده و و بالآخره Execute the command می نمائیم . قابل یادآوری است که Scope این کمند all نمی باشد ودر صورت انجام دادن این کمند صرف Display , Current record میگردد تا زمانیکه ساحهء آن تعین نگردد .

```
Set Up  Create  Update  Position  Retrieve  Organize  Modify  Tools  09:07:04 am

FIRSTNAME       List          Execute the command
LASTNAME        Display       Specify scope
PHONE           Report        Construct a field list
TRAVELCODE      Label         Build a search condition
TRAVELPLAN                    Build a scope condition
DEPARTURE       Sum
COST            Average
PAID            Count
AGENT
RESERVDATE     Field Name          Type        Width  Decimal
NOTES          TRAVEL->FIRSTNAME   Character   20

Command: LIST
ASSIST          <B:> TRAVEL          Rec: 36/49
      Position selection bar - ↑↓.  Select - ↵.  Leave menu - ↔.
           Specify which fields to include in this retrieval.
```

list submenu

Locate

بمنظور جستجو نمودن یك موضوع مشخص در یك فایل استفاده میشود. قسمیکه در مینوی Position کرسر را قرار داده Locate را انتخاب می نمائیم Build a Search را highlight نموده بعد از فشار دادن انتر فیلد را که موضوع مشخصهء را در آن جستجو می نمائیم انتخاب کرده بعد از علایم مربوطه یك علامه را انتخاب و موضوع را که هم زمان در جستجوی آن هستیم مشخص نموده ، بالآخره No more condition را انتخاب و Execute the command می نمائیم .

ظاهر نمودن ریکارد و موقعیت ریکارد :

The Display and Locate commands

بعد از باز نمودن فایل مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Go to Record را highlight نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ Record را highlight نموده و انتر مینمائیم .

٤ـ نمبر ریکارد را انتر مینمائیم .

درین حالت ریکارد نمبر به ۹ـ۲ قرار میگیرد .

۵ـ مینوئی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

٦ـ display را highlight نموده و انتر مینمائیم .

۷ـ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

درین حالت ریکارد نمبریکه قبلاً انتر نموده بودیم ظاهر میگردد .

حال اگر بخواهیم از کومند Locate استفاده نمائیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ــ مینوی Position را انتخاب مینمائیم .

۲ــ Locate را های لایت نموده و انتر می نمائیم .

۳ــ Build a search condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٤ــ فرضاً یك فیلد را تعین مینمائیم .

٥ــ علامه = را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٦ــ نام مدنظر را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

۷ــ No more condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۸ــ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

درین حالت نمبر ریکارد در Status Line ظاهر میگردد

Continue

این کمند ارتباط مستقیم با Locate داشته بعد ازینکه کمند Locate به انجام رسید برای ادامه دادن جستجوی موضوع مشخص مذکور ازین کمند استفاده میشود . قسمیکه Continue را از Position مینو انتخاب و کلید انتر را فشار میدهیم .

فصل پنجم

تکنیک های دیگر پالیدن (More Search Techniques):

کومند AND

۱ـ بعد از Set Up نمودن فایل مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۲ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۳ـ List را highlight نموده و انتر مینمائیم .

٤ـ Build a search condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۵ـ فیلد مد نظر را انتخاب مینمائیم .

٦ـ آپریتر (Operater) مد نظر را انتخاب مینمائیم .

۷ـ نظر به فیلد و آپریتر جواب پیغام را داده و انتر مینمائیم .

۸ـ AND را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۹ـ فیلد دیگر را انتخاب مینمائیم .

۱۰ـ آپریتر (Operater) مد نظر را انتخاب مینمائیم .

۱۱ـ نظر به فیلد و آپریتر جواب پیغام را داده و انتر مینمائیم .

۱۲ـ No more condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۱۳ـ Ececute the Command را های لایت نموده و انتر منیمائیم .

پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد :

Direct the output to the printer (Y N)

۱٤ـ کلید n را فشار میدهیم .

OR Command:

۱ـ بعد از Set Up نمودن فایل مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۲ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۳ـ List را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٤ـ Build a search condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۵ـ فیلد مد نظر را انتخاب مینمائیم .

٦ـ اوپیرتر مد نظر را انتخاب مینمائیم .

۷ـ نظر به فیلد و اوپیرتر جواب پیغام را داده و انتر مینمائیم .

۸ـ OR را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۹ـ فیلد مد نظر را انتخاب مینمائیم .

۱۰ـ اوپیرتر مد نظر را انتخاب مینمائیم .

۱۱ـ نظر به فیلد و اوپیرتر جواب پیغام را داده و انتر مینمائیم .

۱۲ـ No more Condition را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۱۳ـ Excute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

پیغام ذیل روی سکرین ظاهرمیگردد .

Direct the output to the printer (Y N) ?

١٤ـ کلید N را فشار میدهیم صرف پیغام روی سکرین ظاهر میگردد و اگر کلید Y را فشار بدهیم هم چاپ و هم ظاهر مینماید.

Specifying Multiple Conditions

مشخص نمودن چندین شرط دریك كومند .

درصورتیکه چندین شرط مختلفی را دریك کمند علاوه نمائیم در Dbase 3+ از Logical Operater یعنی (or , and ویا not) میتوان استفاده کرد . در کمند های چون List, Display , Locate بعد از مشخص نمودن شرط اول No more condition را انتخاب می نمودیم ، ولی درینحالت بعوض آن از Logical oper میتوان استفاده نموده و چندین شرط را دریك کمند واضح ساخت . البته Logical operater نظر به ضرورت واضح میگردد .

کاپی نمودن فایل (Copying File):

توسط پروگرام dBASE میتوانیم یك فایل را از یك Drive به Drive دیگرکاپی نمائیم که مراحل آن قرار ذیل میباشد :

۱ـ مینوی Tools را ظاهر مینمایم .

۲ـ کومند Copy File را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ نام Drive که از آن کاپی گردد معرفی مینمائیم .

٤ـ درین حالت لست فایل های Drive معرفی شده روی سکرین ظاهر میگردد و فایل مورد نظر خویش را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۵ـ نام Drive که دران کاپی گردد معرفی مینمائیم .

٦ـ نام فایل را با درنظرداشت ext تایپ نموده و انتر مینمائیم .

عوض نمودن نام فایل (Renaming File):

۱ـ مینوی Tools را ظاهر مینمائیم .

۲ـ کومند Rename را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ Drive فایل که باید نام آن عوض گردد معرفی مینمائیم .

٤ـ نام فایل که باید Rename گردد معرفی مینمائیم .

٥ـ نام جدید فایل را با درنظرداشت ext تایپ نموده و انتر مینمائیم .

Enter the name of the File Wali. dbf ←┘

پاک نمودن فایل (Deleting or Erasing File):

برای از بین بردن فایل دیتابیس مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Tools را ظاهر مینمایم .

۲ـ کومند Erase را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ نام دیراف که فایل ازان پاک باید گردد معرفی مینمائیم .

٤ـ درین حالت لست فایل ها روی سکرین ظاهر گردیده و فایل مورد نظر خویشرا های لایت نموده و انتر مینمائیم .

Replace Command:

توسط کومند Replace میتوانیم دریك ریكارد معینه فیلد را عوض نمائیم که برای این کار مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Update را ظاهر مینمائیم .

۲ـ کومند Replace را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ درین حالت لست فیلد ها روی سکرین ظاهر گردیده و فیلد مورد نظر خویشرا های لایت نموده و انتر مینمائیم .

Address ←┘

٤ـ درین حالت فیلدیرا که تعویض باید گردد تایپ نموده و انتر مینمائیم .

٥ـ کلید Right arrow را فشار میدهیم .

٦ـ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

طریقه اول ازبین بردن ریکارد ها (Delete, Pack and Recall Command)

برای از بین ریکارد ها اولاً توسط کومند delete ریکارد ها را نشانی نموده بعداً اگر کومند Pack را تطبیق نمائیم ریکارد های نشانی شده را از بین میبرد و اگر کومند Recall را تطبیق نمائیم نشانی ریکارد های نشانی شده را از بین میبرد . که مراحل آن قرار ذیل میباشد: (در صورتیکه فایل قبلاً Set Up شده باشد).

۱ـ مینوی Update را ظاهر مینمائیم .

۲ـ browse را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ ریکارد که را میخواهیم نشانی شود آنرا توسط فشار دادن کلید های ctrl و U نشانی مینمائیم .

٤ـ کلید های ctrl و w را همزمان فشار میدهیم .

حال در مرحله پنجم اگر Recall را های لایت نموده و انتر نمایم نشانی ریکارد های نشانی شده را دوباره از بین میبرد و اگر Pack را های لایت نموده و انتر نمائیم ریکاردهای نشانی شده را از بین میبرد .

طریقه دوم از بین بردن ریکاردها (Delete, Pack and Recall Command)

در صورتیکه دیتابیس فایل SetUp شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Go to Record را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ Record را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٤ـ نمبر ریکاردیرا که Delete گردد تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٥ـ مینوی Update را ظاهر مینمائیم .

٦ـ Delete را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۷ـ Execute the Command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۸ـ در قدم هشتم اگر Pack را های لایت نموده و کلید انتر را فشار بدهیم ریکارد نشانی شده را کاملاً از بین میبرد و اگر Recall را های لایت نموده و کلید انتر را فشار بدهیم نشانی ریکارد نشانی شده را دوباره از بین میبرد .

کاپی نمودن (Copy Command):

برای کاپی نمودن فایل از یك Drive به Drive دیگر مراحل ذیل را انجام میدهیم .

۱ـ مینوی Organize را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Copy را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Drive که فایل دران کاپی گردد معرفی مینمائیم .

٤ـ نام دیراف و نام فایل را تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Enter the name of the file c:Afghan.dbf ←┘

٥ـ Execute the command را های لایت نموده کلید انتر را فشار میدهیم .

ظاهر نمودن لست فایل ها (Directory Command):

۱ـ مینوی Tools را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Directory را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Drive که لست فایل های آنرا ظاهر نمایم معرفی مینمائیم .

٤ـ نوع فایل هارا تعین نموده و آنرا های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

مشخص نمودن دیراف (Set Drive Command):

۱ـ مینوی Tools را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Set Drive را های لایت نموده و کلید ا نتر را فشار میدهیم .

۳ـ دیراف راکه میخواهیم تعین گردد معرفی مینمائیم .

دریافت مجموع فیلد های نمبر ها (Sum Command):

درصورتیکه دیتابیس فایل Set Up شده باشد مراحل ذیل را انجام میدهیم .

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Sum را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Execute the Command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

درین حالت تمام فیلد هائیکه ـ Numeric باشد همهء آنرا ظاهر مینماید.

اگر خواسته باشیم صرف مجموع یك فیلد numeric را بدست بیاوریم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
Set Up Create  Update  Position  Retrieve  Organize Modify Tools  3:24:42 pm
 Database file
 Format for Screen
 Query
 Catalog
 View
 Quit dBASE III PLUS

ASSIST        <C:>            Opt: 1/6
Move selection bar - ↑↓. Select - ↵. Leave menu - ↔. Help - F1. Exit - Esc.
                    Select a database file.
```

خارج شدن از پروگرام (Quit dBASE III PLUS):

توسط کلید ↓ ، Quit dBASE را درمینو Set Up انتخاب نموده و کلید انتر را فشار میدهیم

```
Option/Current
Record and Total
Number of Records
in File
File in Use
Current Drive
Action Line        Command: LIST
Status Bar         ASSIST   <B:> CLIENTS   Rec: 1/49
Navigation Line    Position selection bar - ↑↓. Select - ↵.
                   Perform the command displayed above the status bar.
Message Line
```

Status bar, navigation, message, and action lines

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Sum را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Constrct a field list را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٤ـ فیلد Numeric را مد نظر گرفته آنرا های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٥ـ کلید Right arrow را فشار میدهیم .

٦ـ Execute the command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

محاسبه نمودن اوسط (Average Command):

در صورتیکه دیتابیس فایل SetUp شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Average را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Execute the command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم . و هم میتوانیم صرف اوسط یك فیلد را بدست بیاوریم .

کومند حساب نمودن (count command):

در صورتیکه دیتابیس فایل SetUp شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ count را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Execute the command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

:Skip command

در صورتیکه دیتابیس فایل را SetUp نموده باشیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Skip را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ هر ریکاردیرا که خواسته باشیم Skip نماید تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Enter a numeric value 4 ←

نمبر Numeric میتواند نمبر منفی یا مثبت باشد .

فرضاً اگر ریکارد نمبر ۱۲ ٦ باشد با تایپ نمودن 4 ریکارد نمبر به ۱۲ ۱۰ قرار میگیرد .

:Locate command

کومند Locate وقتی استفاده میگردد که فایل اندکس شده خود را Set Up نموده و کومند Seek را عملی و آنرا Display نموده باشیم و بعداً مراحل ذیل را انجام میدهیم :

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Locate را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Execute the command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

درین حالت ریکارد نمبر همان ریکارد Seek شده را ظاهر مینماید .

Locate and Continue Command

در صورتیکه دیتابیس فایل را Set Up نموده باشیم مراحل ذیل را انجام میدهیم .

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Locate را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ Build a search condition را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٤ـ فیلد مطلوبه را مد نظرگرفته آنرا های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۵ـ نمبر ریکارد را تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٦ـ equal to را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Enter a numeric value: 100 ↵

۷ـ No more comdition را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۸ـ Execute the command را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Record 100

۹ـ با فشار دادن یکی از کلید ها مینوی Assist ظاهر میگردد .

۱۰ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۱۱ـ Continue را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

به همین ترتیب الی آخر هر قدر ریکارد که به Condition صدق نماید نمبر آنرا ظاهر مینماید .

فصل ششم

ترتیب مجدد ریکاردها

Rearranging the Records

سورت نمودن (Sorting)

میتوانیم نظر به فیلد معین دیتابیس فایل را سورت نمائیم در صورتیکه دیتابیس را باز نموده باشیم مراحل ذیل را انجام میدهیم :

۱ـ مینوی Organize را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Sort راهای لایت نموده و انتر مینمائیم .

درین حالت لست فیلد ها روی سکرین ظاهر میگردد .

۳ـ فیلد مد نظر را انتخاب مینمائیم .

٤ـ کلید ⟵ را فشار میدهیم .

۵ـ دیراف که فایل سورت شدگی دران ثبت میگردد معرفی مینمائیم .

٦ـ نام فایل سورت را انتر مینمائیم .

درین حالت هر قدر ریکارد که داشته باشیم سورت میگردد و پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

100% Sorted .... Records sorted

و با فشار دادن هر کلید مینوی Assist ظاهر میگردد .

درین حالت اگر بخواهیم فایل جدید سورت شده را ظاهر مینمائیم دوباره مراحل Set Up را انجام میدهیم و نام فایل سورت را انتر مینمائیم که به این ترتیب از فایل سورت شدگی استفاده نموده میتوانیم .

```
Set Up  Create  Update  Position  Retrieve  Organize  Modify  Tools   02:11:51 pm

 ITEM                                         Index
 WEIGHT                                       Sort
 COST                                         ------
 OWNER                                        Copy

              Field Name            Type       Width  Decimal
              ----------------------------------------------
              CAMPLIST->WEIGHT      Numeric      2       0

Command: SORT ON
ASSIST            <C:> CAMPLIST            Rec: EOF/7          Ins
        Position selection bar - ↑↓.  Select - ←┘.  Leave menu - ←→.
                       Create a sorted database file.
```

Selecting the WEIGHT field to sort by

```
Set Up  Create  Update  Position  Retrieve  Organize  Modify  Tools   03:33:21 pm

                                              Index
                                              Sort
                                              ------
                                              Copy

            Enter a file name (consisting of up to 8
            letters or digits) followed by a period and
            a file name extension (consisting of up to 3
            letters or digits.)
            Enter the name of the file: CAMP2

Command: SORT ON WEIGHT TO C:
ASSIST            <C:> CAMPLIST            Rec: 1/7            Ins
                    Enter ... size.  Finish with ←┘.
                          Specify a file name.
```

Entering the name of the sorted file

اندکس نمودن دیتابیس فایل (Index)

بعد از SetUp نمودن فایلیرا که میخواهیم Index گردد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Organize را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Index را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ کلید F10 را فشار میدهیم تا لست فیلد ها ظاهر گردد .

٤ـ فیلدیرا که نظر به آن Index گردد انتخاب نموده و انتر مینمائیم . و بار دیگر هم انتر مینمائیم .

۵ـ دیراف که فایل Index در آن ثبت گردد معرفی مینمائیم .

٦ـ نام فایل Index را انتر مینمائیم .

درین حالت پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

100% Indexed ..... Records Indexed

و با فشار دادن هر کلید که خواسته باشیم مینوی Assist ظاهر میگردد .

ظاهر نمودن فایل اندکس (Activating an Index file)

۱ـ مینوی Set Up را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Database را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف را معرفی مینمائیم .

٤ـ فایل مد نظر را که نظر به آن اندکس شده است های لایت نموده و انتر مینمائیم .

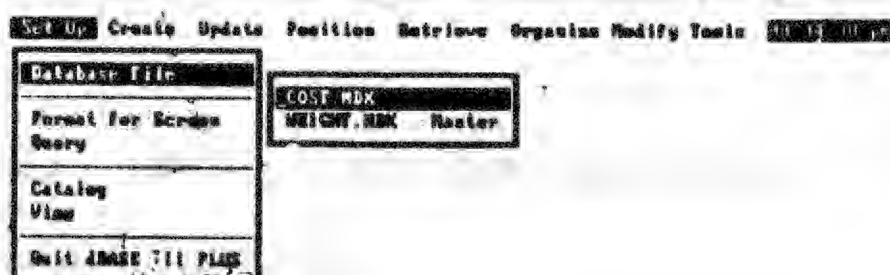
پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد . ؟ Is the file Indexed (Y N)?

۵ـ کلید Y را فشار میدهیم .

لست فایل های اندکس شدگی روی سکرین ظاهر میگردد .

۶ـ فایل اندکس شده خویشرا های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۷ـ کلید ← را فشار میدهیم ، برای اینکه از box اندکس خارج گردیم . درین حالت فایل اندکس را لست نموده میتوانیم .

Command: USE C:\AMPLIST INDEX WEIGHT
ASSIST (C:) AMPLIST Rec: 6/7
Position selection bar - ↑↓. Select - ←┘. Leave menu - ←→.
Select up to seven index files. The first file selected is the master index

Activating an index

دریافت نمودن معلومات توسط Seek (Find Date with Seek)

توسط کومند Seek میتوانیم با استفاده از فیلد که نظر به آن اندکس شده است معلومات را دریافت نمائیم . و برای این کار مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Position را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Seek را های لایت نمودهو انتر مینمائیم .

۳ـ درین حالت نظر به فیلدیکه اندکس شده است موضوع آن را تایپ مینمائیم

فرضاً ما نظر به سن اندکس نموده ایم درینصورت سن نفر را انتر مینمائیم .

لـــهـ 43

در صورتیکه Field کرکتر باشد موضوع مشخص باید در quotes گرفته شود .

درین حالت همان سن که ٤٣ باشد آنرا پیدا مینماید .

٤ــ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم :

٥ــ Display را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٦ــ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

که درین حالت روی سکرین ریکارد مذکور ظاهر میگردد .

اگر یك ریکارد را که در دیتابیس فایل موجود نباشد دران صورت No find پیغام را کمپیوتر میدهد .

فصل هفتم

شکل سکرین : (Format Screen) :

برای بوجود آوردن شکل سکرین (Format Screen) در صورتیکه دیتابیس فایل باز شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ــ مینو Create را ظاهر نموده و Format را انتخاب مینمائیم .

۲ــ دیراف که فایل دران ذخیره میگردد انتخاب مینمائیم .

۳ــ نام فایل را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

با داخل نمودن نام فایل مینو (Screen painter) ظاهر میگردد . توسط Screen painter میتوانیم شکل سکرین را منظم بسازیم .

```
Set Up          Words          Options          Exit  [illegible]

                    TRIP RESERVATION ENTRY
                    Bon Voyage Travel Agency

FIRST NAME: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX   LAST NAME: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PHONE NUMBER: XXXXXXXXXXXXX

TRAVEL CODE: XXXX  TRAVEL PLAN: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

DEPARTURE DATE: 99/99/99  COST: 99999999.99   PAID? (Y/N): N

NOTES: MEMO Press CONTROL-PGDN to enter a note; CONTROL-PGUP to return.

AGENT: XXX   DATE RESERVATION ENTERED: 99/99/99

CREATE SCREEN  ||<B:>||B:MYFORM.SCR          ||Pg 01 Row 18 Col 43||
     Enter text.  Drag field or box under cursor with ←┘.  F10 for menu.
          Field: MYTRAVEL->RESERVDATE   Type: Date  Width: 8
```

Screen painter دارای چهار مینو میباشد .

۱ـ Set Up :

توسط مینوی SetUp میتوانیم یك دیتابیس را انتخاب نموده و میتوان فیلد های مشخص را Lood نمود .

۲ـ Modify:

توسط مینوی Modify میتوانیم یك فیلد را اضافه نمائیم و یا شکل یك فیلد را تغیر بدهیم .

۳ـ Options :

توسط مینوی Options میتوانیم شکل text file را بوجود بیاوریم . و همچنان میتوانیم خط ها و Box را تولید نمائیم .

٤ـ Exit :

توسط مینوی Exit میتوانیم فایل بوجود آوردگی خویشرا ثبت و یا بدون ثبت از مینو خارج گردیم .

در صورت ظاهر شدن مینوی Screen painter مراحل بعدی را اجراء مینمائیم .

٤ـ درین حالت Lood fields را انتخاب مینمائیم و مینوی فرعی فیلد ها روی سکرین ظاهر میگردد .

٥ـ هر فیلد را Highlight نموده و انتر مینمائیم . به همین ترتیب تا فیلد آخری را highlight نموده و انتر مینمائیم (میتوانیم چند فیلد معین را مد نظر بگیریم).

٦ـ کلید F10 را فشار داده که مینوی فرعی فیلدها ناپدید شده و فیلد هائیرا که ما قبلاً انتخاب نموده بودیم روی سکرین ظاهر میگردد که بنام blackboard یاد میگردد .

فصل دوم

: Database

database عبارت از مجموع معلومات مرتبط میباشد ، که توسط ریکارد ها دریك فایل ذخیره میگردد . ما روزانه همراه چندین database سروکار میداشته باشیم مثلاً کتاب رهنمای تیلفون، کتاب آدرس ها ، وغیره وغیره مثال هائی از database میباشد . که Data base متشکل از دو جزء دیگری یعنی Record و Field میباشد .

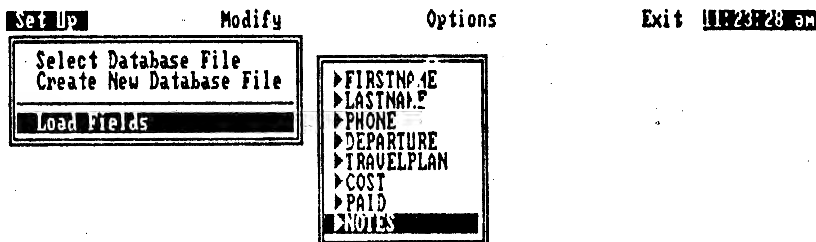
پروگرام dBASE تمام معلومات (data) را در database File طور ذیل ذخیره مینماید :

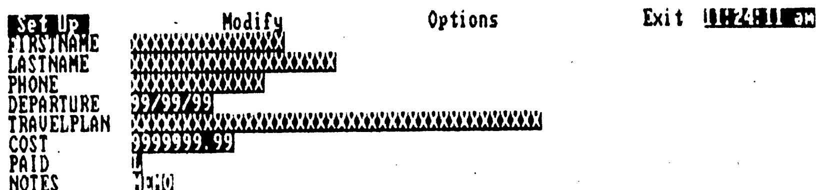
FIRSTNAME	LASTNAME	ADDRESS	CITY	STATE	ZIPCODE	PHONE
Nathan	Adams	980 Sarah St	Santa Fe	NM	87501	(555) 633 [illegible]
Debbie	Anderson	951 Knob Hill Blvd	San Francisco	CA	94123	(555) 558 [illegible]
Kim	[illegible]	10564 Ventura Blvd	Long Beach	CA	90806	(555) 624 8771
Sandy	Baman	440 Chevy Chase Blvd	Beverly Hills	CA	90213	(555) 680 0551
Hank	Bickaby	4101 Peonia Rd	Flagstaff	AZ	86001	(555) [illegible]
Kelly	Brendon	12508 Robin Hood Ln	Santa Barbara	CA	93101	(555) [illegible]
Claire	Buckman	8307 Santa Anita Blvd	Oxnard	CA	93034	(555) 456 9059
Linda	Campbell	6700 Tyler St	Paragould	AZ	72450	(555) [illegible]
Larry	[illegible]	908 Glen Oaks Ave	San Diego	CA	[illegible]	(555) [illegible]

Individual and multiple entries displayed with dBASE III PLUS

FIRST NAME: Claire LAST NAME: Buckman
PHONE NUMBER: (555) 456-9059

ADDRESS: 8307 Santa Anita Blvd.
CITY: Oxnard STATE: CA ZIP CODE: 93034

The blackboard

نوت :

اگر در جریان کار خویش، بخواهیم کار خویشرا متوقف ساخته و کمپیوتر را خاموش نمائیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ کلید F10 را فشار میدهیم .

۲ـ مینو Exit را ظاهر نموده و Save را انتخاب مینمائیم . به این ترتیب فایل را که ب این قسمت کار نموده بودیم ثبت میگردد و برای دوباره شروع نمودن کار خویش مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Modify را ظاهر نموده و Format را انتخاب مینمائیم .

۲ـ دیزاف که در آن فایل ها ذخیره گردیده معرفی و فایل Format را انتخاب مینمائیم .

۳ـ کلید F10 را فشار میدهیم که دیده میشود مینوی قبلی که ما تا آنجا کار نموده بودیم ظاهر میگردد .

اضافه نمودن و از بین بردن خط های و فاصله ها :

(Inserting and Deleting Blank Lines and Spaces)

حال در روی سکرین فیلد هائیرا که انتر نموده ایم ظاهر است و میتوانیم شکل فایل خویشرا پلان نمائیم که برای این کار لازم است بعضی خط ها و مسافه ها را بوجود بیاوریم که بتوانیم ذریعه آن عناوین و غیره چیزهارا بگنجانیم ، و برای این کار مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ کلید Ins را فشار میدهیم .

۲ـ در حالت Insert mode کلید انتر را شش بار فشار میدهیم . که درین حالت دیده میشود تمام فیلدها بطرف پائین سکرین حرکت نموده و برای عنوان جای تهیه میگردد.

۳ـ ما میتوانیم که بین دو فیلد که قبلاً انتر نموده بودیم خط های اضافی رابوجود بیاوریم ، به ترتیبی که کرسر را در قسمت پائینی فیلد قرار داده و کلید انتر را فشار میدهیم .

٤ـ در حالت Insert mode با فشار دادن کلید Spacebar میتوانیم فاصله پیشروی فیلد هارا بوجود بیاوریم . توسط مراحل فوق توانستیم خط ها و فاصله هارا بوجود بیاوریم و میتوانیم بااستفاده از کلید های ctrl +Y در صورتیکه کرسر در هر قسمت خط قرار داشته باشد خط مذکور را از بین ببریم و توسط کلید های Backspace و Del میتوانیم فاصله ها را از بین ببریم .

علاوه نمودن عنوان (Adding a Title):

برای عنوان نوشتن مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ کرسر را در موقعیت قطار ۱ و ستون صفر قرار میدهیم .

۲ـ (AFGHAN COMPUTER CENTER) را تایپ مینمائیم .

۳ـ کلید های کنترول و ← را همزمان فشار میدهیم تاکرسر در موقعیت شروع عنوان قرار بگیرد و توسط Spacebar عنوان را به موقعیت مرکز قرار میدهیم .

٤ـ کرسر را در قطار دوم قرار داده و عنوان دومی را تایپ مینمائیم .

```
Set Up            Modify            Options            Exit  11:30:28 am
                    TRIP RESERVATION ENTRY
                    Bon Voyage Travel Agency

FIRSTNAME   XXXXXXXXXXXXXXX
LASTNAME    XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
PHONE       XXXXXXXXXXXXX

DEPARTURE   99/99/99
TRAVELPLAN  XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

COST        9999999.99
PAID        L
NOTES       MEMO

CREATE SCREEN ||<B:> ||B:MYFORM.SCR        ||Pg 01 Row 02 Col 47||Ins ||
     Enter text.  Drag field or box under cursor with ←┘.  F10 for menu.
                  Screen field definition blackboard
```

Myform with title

حرکت دادن فیلدها (Moving Fields) :

برای حرکت دادن فیلد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم ؛

۱ـ کرسر را در شروع های لایت فیلد قرار میدهیم .

۲ـ کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ کرسر را در موقعیتی قرار میدهیم که فیلد را میخواهیم به آنجا حرکت نماید .

٤ـ کلید انتر را فشار میدهیم . درین حالت دیده میشود که Highlight فیلد حرکت مینماید .

به همین قسم میتوانیم چندین فیلد را قرار فوق حرکت بدهیم .

```
Set Up          Modify          Options          Exit
                TRIP RESERVATION ENTRY
                Bon Voyage Travel Agency

FIRSTNAME   XXXXXXXXXXXXXXX              XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
LASTNAME
PHONE       XXXXXXXXXX XX

DEPARTURE   99/99/99
TRAVELPLAN  XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

COST        9999999.99
PAID        N
NOTES       MEMO

CREATE SCREEN  ||B:>||B:MYFORM.SCR        ||Pg 01 Row 06 Col 45||Ins ||
      Enter text.  Drag field or box under cursor with ←┘.  F10 for menu.
                  Screen field definition blackboard
```

New Lastname field location

دوباره تغیر دادن نام فیلد ها (Relabeling Fields)

میتوانیم بصورت ساده نام فیلد را تغیر بدهیم . مثلاً عوض First name میتوانیم : First Name تایپ نمائیم . که برای این کار کرسر را در موقعیتیکه نام قبلی فیلد قرار دارد قرار میدهیم و نام جدید فیلد را تایپ مینمائیم . برای این کار میتوانیم از کلید Ins هم استفاده نمائیم . به همین ترتیب میتوانیم فیلد های دیگر را نیز تغیر بدهیم .

```
Set Up          Modify          Options          Exit
                TRIP RESERVATION ENTRY
                Bon Voyage Travel Agency

FIRST NAME:                         LAST NAME:
PHONE NUMBER:

TRAVEL PLAN:
DEPARTURE DATE: 99/99/99    COST: 9999999.99    PAID? (Y/N):
NOTES: MEMO Press CONTROL-PGDN to enter a note; CONTROL-PGUP to return.

CREATE SCREEN ||<C:>||C:MYFORM.SCR       ||Pg 01 Row 06 Col 13||Ins
     Enter text. Drag field or box under cursor with ←┘. F10 for menu.
          Field: MYTRAVEL->FIRSTNAME    Type: Character  Width: 15
```

Myfo rm with relabeled fields

زیاد نمودن یا کم نمودن عرض فیلد
(Increasing or Decreasing field width)

برای زیاد نمودن ویا کم نمودن عرض فیلد در مینوی Screen painter مینوی

Modify را انتخاب مینمائیم و مراحل بعدی را عملی مینمائیم .

۱ـ کرسر را در شروع Highlight فیلد قرار میدهیم .

۲ـ کلید F10 را فشار میدهیم تا مینو Modify ظاهر گردد .

درین حالت میتوانیم عرض فیلد را کم و یا زیاد نمائیم .

```
Set Up            Modify            Options            Exit
                  Screen Field Definition
                   Action  : Edit/GET
                   Source:   MYTRAVEL
                   Content:  FIRSTNAME
                   Type    : Character
                   Width:    15
                   Decimal:
                  Picture Function:
                  Picture Template:
                  Range:
CREATE SCREEN  ||<B:>||B:MYFORM.SCR            ||Opt: 1/6        ||Ins
Position selection bar - ↑↓. Change - ←┘. Leave menu - ←→. Blackboard - F10.
                  Toggle between Edit/GET and Display/SAY
```

علاوه نمودن فیلد ها در یکصفحه ادخال ارقام :

Adding Feilds to the Data Entry Form:

۱ـ کرسر را در موقعیت مناسبی قرار میدهیم کدام موضوع دیگری در پیش روی آن قرار نداشته باشد .

۲ـ کلید F10 را فشار میدهیم .

درین حالت مینوی Modify را ظاهر مینمائیم .

۳ـ Content را انتخاب مینمائیم .

٤ـ <New field> را انتخاب مینمائیم .

پیغام ذیل ظاهر میگردد .

Enter name for new Database field :

٥ـ نام فیلد جدید را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

٦ـ Width را انتخاب مینمائیم .

```
Set Up                Options            Exit
        Screen Field Definition
         Action  : Edit/GET
         Source  : MYTRAVEL
         Content : TRAVELCODE
         Type    : Character
         
         Decimal :
        
         Picture Function:
         Picture Template:
         Range:

 4 records added
CREATE SCREEN  ||<B:>||B:MYFORM.SCR        ||Pg 01 Row 11 Col 15||
Position selection bar - ↑↓. Select - ↵. Leave menu - ↔. Blackboard - F10.
                Enter the width for this field.
```

The Travelcode field

۷_ اندازه عرض فیلد را انتر مینمائیم . فرضاً 4 را انتر مینمائیم .

۸_ نوع فیلد را نیز نظریه اینکه چه نوع معلومات درآن قرار میگیرد تعین می نمائیم .

۹_ کلید F10 را فشار میدهیم .

درین حالت دیده میشود که فیلد جدید روی سکرین ظاهر میگردد .

۱۰_ پیشروی های لایت جدید نام فیلد را تایپ مینمائیم .

از بین بردن فیلدها (Deleting Fields):

برای از بین بردن فیلد کرسر را در فیلد مد نظر گرفته شده قرار داده و کلید های ctnl + U را فشار میدهیم _ و پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

Do you wish to also delete field from database (Y N)

پیغام فوق طوری معنی میدهد که آیا از دیتابیس فایل هم از بین برده شود ویانه؟

اگر کلید Y را فشار بدهیم از دیتابیس فایل هم فیلد مذکور پاك میگردد و اگر کلید N را فشار بدهیم تنها از Form از بین برده میشود .

علاوه نمودن گراف ها در سکرین (Adding Graphics to the Form)

میتوانیم در Screen format چوکات ها (boxes) را علاوه نمائیم که برای این کار مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

ناگفته نباید گذاشت که اولاً مراحل Modify را اجراء مینمائیم .

۱_ نقطهء (کنج) (Corner) چوکات را تعین مینمائیم .

۲_ کلید F10 را فشار میدهیم .

۳ـ مینوی Option را ظاهر مینمائیم .

٤ـ خط مد نظر را تعین مینمائیم .

٥ـ کلید انتر را فشار میدهیم .

٦ـ نقطه کنج دیگر آنرا تعین مینمائیم .

٧ـ کلید انتر را فشار میدهیم .

درین حالت دیده میشود که چوکات رسم میگردد .

ناگفته نباید گذاشت که شکل چوکات صرف در روی سکرین میباشد و در وقت چاپ نمودن در روی کاغذ چاپ نمیگردد .

توسط کلید های ctrl +U میتوانیم چوکات را از بین ببریم .

ثبت نمودن (Saving the form):

برای ثبت نمودن Form مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

١ـ کلید F10 را فشار میدهیم .

٢ـ مینوی Exit را ظاهر مینمائیم .

٣ـ Save را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

درین حالت دیده میشود که Form ثبت میگردد .

فصل هشتم

بوجود آوردن راپور ها (Creating Reports) :

برای بوجود آوردن راپور در صورتیکه دیتابیس فایل باز شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Create را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Report را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف که دران راپور ثبت میگردد معرفی مینمائیم .

٤ـ نام فایل راپور را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

٥ـ درین حالت سکرین راپور طور ذیل ظاهر میگردد :

```
Options        Groups        Columns        Locate        Exit 12:32:45 pm
 Page title
 Page width (positions)   80
 Left margin               8
 Right margin              0
 Lines per page           58
 Double space report      No
 Page eject before printing Yes
 Page eject after printing No
 Plain page               No

 CURSOR  <-- -->   | Delete char:   Del | Insert column:  ^N | Insert:    Ins
 Char:    <- ->    | Delete word:    ^T | Report format:  F1 | Zoom in:   ^PgDn
 Word:  Home End   | Delete column:  ^U | Abandon:       Esc | Zoom out:  ^PgUp
CREATE REPORT  |<B:>|B:PASSLIST.FRM        |Opt: 1/9
        Position selection bar - ↑↓.  Select - ←┘.  Leave menu - ↔.
Enter up to four lines of text to be displayed at the top of each report page.
```

فیلد ها و ریکارد ها : (Fields and Records):

تمام معلوماتیکه برای یك ادخال مشخص در database File موجود میباشد بنام ریکارد (Record) یاد میگردد. بطور مثال معلوماتیکه راجع به یك شخص دریك database File موجود میباشد بنام Field یاد میگردد . فرضاً نام ، نام پدر، سن و غیره و غیره دریك ریکارد ، هریك آن یك فیلد میباشد .

Individual Record

Claire | Buckman | 8307 Santa Anita Blvd | Oxnard | CA | 93034 | (555)456-9059

Fields

Fields and records

انواع و اقسام Field در +Dbase 3 :

در +Dbase 3 پنج نوع مختلف Field موجود اند که عبارت اند از:

۱ـ Alphanumeric یا Character که تمام حروف بشمول نمبر تلیفون و Zip-code را احاطه نموده که حد اقل 1 و حد اکثر 254 کرکتر می باشند .

۲ـ Numeric : که تمام ارقام را دارا و از ۱ـ۱۹ digit بشمول خانه اعشاری می باشد.

۳ـ Date : که دارای 8 کرکتر بوده و معلومات در بارهء تاریخ را داراست .

درین حالت توسط مینوی Options عنوان راپور را تایپ نموده و انتر مینمائیم به همین ترتیب حاشیه راست، چپ، تعداد خطوط در هر صفحه و غیره را هم تعین نموده میتوانیم .

```
Options        Groups        Columns        Locate        Exit  12:35:21 pm

Page title                   ►TRIP RES      TRIP RESERVATION REPORT
Page width (positions)        80            Bon Voyage Travel Agency
Left margin                    8
Right margin                   0            Trip and Passenger Reservation List
Lines per page                58
Double space report           No
Page eject before printing    Yes
Page eject after printing     No
Plain page                    No

Report Format
>>>>>>>>>

CREATE REPORT  ||<B:>||B:PASSLIST.FRM   ||Opt: 1/9
                 Enter report title.  Exit - Ctrl-End.
 Enter up to four lines of text to be displayed at the top of each report page.
```

Completed title information

توسط مینوی Groups میتوان Database را به گروپ های مختلفی نظر به معلوماتیکه درفیلد متذکره یعنی فیلدیکه در Groups مشخص میگردد تقسیم نمود. البته باید Database را بالای همان فیلدی اندکس نمود که در گروپ ها مشخص گردیده باشد .

```
Options        Groups        Columns        Locate        Exit  12:39:32 pm
              Group on expression     TRAVELCODE
              Group heading           Travel Code
              Summary report only     No
              Page eject after group  No
              Sub-group on expression
              Sub-group heading

 Report Format
 >>>>>                                                          <<<

CREATE REPORT  |<B:>|B:PASSLIST.FRM        |Opt: 2/6
        Position selection bar - ↑↓.  Select - ←┘.  Leave menu - ↔.
            Enter text to display at the beginning of each group.
```

Groups Menu with completed group expression

توسط مینوی Column میتوانیم هر فیلد را در یك ستون معینه قرار بدهیم .

```
Options        Groups        Columns        Locate        Exit  12:43:25 pm
                  Contents           LASTNAME
                  Heading            ;;Last;Name
                  Width              20
                  Decimal places
                  Total this column

 Report Format
 >>>>>                                                          <<<
    Last
    Name
   XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
CREATE REPORT  |<B:>|B:PASSLIST.FRM        |Column: 1
   Position selection bar - ↑↓.  Select - ←┘.  Prev/Next column - PgUp/PgDn.
     Enter up to four lines of text to display above the indicated column.
```

Columns Menu with heading entry

برای اینکه ستون دوم را داخل راپور نمائیم از کلید PgDn استفاده مینمائیم .

```
Options        Groups        Columns        Locate        Exit  12:11:22 am
                 Contents          FIRSTNAME
                 Heading           First Name
                 Width             20
                 Decimal places
                 Total this column

Report Format
>>>>>                                                         <<<
     Last             First
     Name             Name
     XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

CREATE REPORT  |<B:>|B:PASSLIST.FRM  |Column: 2  |
  Position selection bar - ↑↓.  Select - ←┘.  Prev/Next column - PgUp/PgDn.
    Enter up to four lines of text to display above the indicated column.
```

Entries for second column

توسط مینوی Locate میتوانیم تعداد فیلد های را که داخل راپور نموده ایم چك نمائیم .

```
Options        Groups        Columns        Locate     Exit  01:02:04 pm
                                              LASTNAME
                                              FIRSTNAME
                                              COST
                                              PAID

Report Format                                       <<<<<
                   First          Package  Paid?
                   Name           Price    (Y/N)
XXXXXXXXXXXXXX XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX #####.## .L.

CREATE REPORT  |<B:>|B:PASSLIST.FRM  |Opt: 1/4  |
   Position selection bar - ↑↓.  Select - ←┘.  Leave menu - ↔.
  Step to any column immediately by selecting the column expression.
```

Locate Menu and field list

ثبت نمودن راپور : (Saving the Report):

۱ـ مینوی Exit را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Save را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

ظاهر نمودن و چاپ نمودن راپور (Retrieving and Printing Reports):

در صورتیکه دیتابس فایل که نظر به آن راپور بوجود آمده انتخاب شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Report را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف که فایل دران ثبت است معرفی مینمائیم .

٤ـ نام فایل راپور را انتر مینمائیم .

٥ـ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

Direct the output to the printer (Y N)

٦ـ کلید (Y) را فشار میدهیم درین حالت راپور فوق را چاپ مینماید.

کومند تغیر دادن : (Modify Command)

توسط کومند modify میتوانیم در فایل های قبلی خود تغیرات را بوجود بیاوریم که برای این مطلب در صورتیکه دیتابیس فایل باز شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Modify را ظاهر میسازیم .

۲ـ Report را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف را معرفی مینمائیم .

٤ـ از لست فایل ها فایل مورد نظر را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

درین حالت بعد از تغیرات دوباره آنرا ثبت مینمائیم .

ناگفته نباید گذاشت که در صورت Modify نمودن Query، Label و View فایل عینی مراحل فوق را اجراء مینمائیم . صرف در قدم دوم عوض Report فایل مربوط را انتخاب مینمائیم .

فصل نهم

بوجود آوردن نشانه ها یا علایم (Creating Labels):

Label برای آدرس ها بکار برده میشود. فرضاً برای چندین هزار نفر در وقت بسیار کم میتوانیم آدرس پستی آنهارا توسط بوجودآوردن Lable چاپ نمائیم . برای بوجود آوردن Label در صورتیکه دیتابیس فایل قبلاً انتخاب شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینو Create را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Label را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیرافیرا که دران Label ثبت میگردد انتخاب مینمائیم .

٤ـ نام فایل Label را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

درین حالت مینوی ذیل روی سکرین ظاهر میگردد :

```
Options                         Contents                          Exit
 Predefined size:         3 1/2 x 15/16 by 1

 Label width:              35
 Label height:              5
 Left margin:               0
 Lines between labels:      1
 Spaces between labels:     0
 Labels across page:        1

CURSOR:   <-- -->  | Delete char:  Del | Insert row:     ^N | Insert:    Ins
  Char:    ←  →    | Delete word:   ^T | Toggle menu:    F1 | Zoom in:   ^PgDn
  Word:  Home End  | Delete row:    ^U | Abandon:       Esc | Zoom out:  ^PgUp

CREATE LABEL    <B:>  B:ZIPLABEL.LBL        Opt: 1/7
      Position selection bar - ↑↓.  Select - ↵.  Leave menu - ←→.
    Select a standard label size: (Width x Height by Number across).
```

The Label Menu

توسط مینوی Options سایز Label، حاشیه Label و خطوط بین Label و غیره را تعین نموده میتوانیم .

بعداً مینوی Contents را ظاهر نموده و فیلد ها را انتر مینمائیم .

```
Options                              Contents                    Exit
                                     Label contents 1:
                                                    2: FIRSTNAME,LASTNAME
                                                    3:
                                                    4:
                                                    5:

CURSOR:   <-- -->   Delete char: Del   Insert row:    ^N   Insert:    Ins
  Char:             Delete word:  ^T   Toggle menu:   F1   Zoom in:   ^PgDn
  Word:  Home End   Delete row:   ^U   Abandon:      Esc   Zoom out:  ^PgUp

CREATE LABEL
        Enter an expression.  F10 for a field menu.  Finish with <-'.
   Enter a field/expression list to be displayed on the indicated label line.
```

Firstname and Lastname fields on label

ثبت نمودن Label (Saving label):

برای ثبت نمودن Label مینوی Exit را ظاهر مینمائیم . و Save را های لایت نموده و انتر مینمائیم که درین حالت Label ثبت میگردد .

چاپ نمودن Label (Printing Label):

برای چاپ نمودن Label مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

١ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

٢ـ Label را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٣ـ دیرافیرا که Label ثبت گردیده است معرفی مینمائیم .

٤ـ فایل Label را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٥ـ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم . پیغام ذیل روی ذیل ظاهر میگردد :

Direct the output to the printer? (Y N)

٦ـ کلید Y را فشار میدهیم که درین حالت چاپ میگردد .

فصل دهم

بوجود آوردن فایل کیوری (Creating a Query File):

برای بوجود آوردن Query فایل در صورتیکه دیتابیس فایل Set Up شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم ؛

۱ـ مینوی Create را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Query را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیرافیرا که دران Query فایل ثبت میگردد معرفی مینمائیم .

درین حالت پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

Enter the name of the file :

٤ـ نام فایل Query را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

```
Set Filter              Nest              Display              Exit  09:38:26 am
Field Name
Operator
Constant/Expression
Connect
Line Number        1
```

Line	Field	Operator	Constant/Expression	Connect
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

```
CREATE QUERY    |<B:>|B:PYMTDUE.QRY          |Opt: 1/2
     Position selection bar - ↑↓.  Select - ↵.  Leave menu - ↔.
            Select a field name for the filter condition.
```

The Query menu bar

قرار شکل فوق مینوی Set filter را مد نظر میگیریم .

۵ــ Field Name را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۶ــ نام فیلد را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

۷ــ Operator را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۸ــ Operator مد نظر را انتخاب مینمائیم .

۹ــ Constant Expression را مد نظر میگیریم .

۱۰ــ نظر به فیلد مد نظر گرفته شده و Operator مد نظر گرفته شده آنرا تایپ نموده و انتر مینمائیم .

حال اگر بخواهیم از AND و OR استفاده نمائیم طور ذیل ادامه میدهیم :

۱۱ــ Connect را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۱۲ــ درین حالت میتوانیم AND یا OR را انتخاب نمائیم .

درین حالت Line Number به ۲ تبدیل میگردد .

Set Filter Nest Display Exit

Field Name
Operator
Constant/Expression
Connect

Line Number 2

Line	Field	Operator	Constant/Expression	Connect
1	COST	More than	1500	.OR.
2				
3				
4				
5				
6				
7				

CREATE QUERY | B: | B:PYMTDUE.QRY | Opt: 1/2

Position selection bar - ↑↓. Select - ↵. Leave menu - ↔.
Select a field name for the filter condition.

The completed Set Filter entry of line 1

٤ــ Logical : که دارای یك کرکتر یعنی بلی یا نه Y-N یا T. F می باشد .

٥ــ Memo : که ازان برای Save نمودن نظریات و ملاحظات در باره‌ء یك ریکارد استفاده میگردد و تا 4000 کرکتر را میتوان درین نوع فیلد Savc نمود .

بوجود آوردن یك دیتابیس فایل : (Creating a database filc):

پیش از اینکه معلومات را داخل database File نمائیم اولاً باید ساختمان database File مشخص گردد و آن طوری است که نام های فیلدها دریك ریکارد، تعداد کرکترها دریك فیلد و نوع معلومات دریك فیلد مشخص گردد .

برای بوجود آوردن ساختمان یك database باید اولاً نظر به پلان مشخص شده تعداد فیلدها دریك فایل ، و بزرگترین نمبر کرکتر ها که یك فیلد ضرورت دارد مشخص گردد . همچنان ما میتوانیم ساختمان یك دیتابیس فایل را بعداً تغیر بدهیم .

برای دیزاین نمودن database معلومات ذیل ضروری میباشد .

نام فیلد (Field Name)

نام و یا عنوان فیلد تا ده کرکتر بوده میتواند. همچنان در نام فیلد بایست خالیگاه ها (Spaces) موجود نباشد و باید به حروف شروع گردد .

نوع فیلد (Field Type):

فیلد database file به پنج نوع میباشد .

١ــ کرکتر (Character)

٢ــ نمبر (Numeric)

۱۳ــ حال میتوانیم فیلد دوم را مد نظر گرفته و مراحل فوق الذکر را مثل فیلد اول اجراء نمائیم .

۱٤ــ کلید Right arrow (⟶) را فشار داده تا از Set filter خارج گردیم .

```
Set Filter        Nest          Display          Exit  10:19:26 am
              Add
                Start: 1
                End:   3
              Remove
                Start: 0
                End:   0

| Line | Field      | Operator       | Constant/Expression | Connect |
| 1  (( | COST       | More than      | 1500                |  .OR.   |
| 2     | DEPARTURE  | Less than      | 10/15/85          ) |  .AND.  |
| 3     | PAID       | Is             | False             ) |  .AND.  |
| 4     | LASTNAME   | Does not match | 'Garnett'           |         |
| 5     |            |                |                     |         |
| 6     |            |                |                     |         |
| 7     |            |                |                     |         |

CREATE QUERY  <B:> B:PYMTDUE.QRY      Opt: 2/4
   Position selection bar - ↑↓.  Select - ↵.  Leave menu - ←→.
      Enter the line number of the query form to stop nesting.
```

final condition

ظاهر نمودن و ذخیره نمودن فایل کیوری

(Displaying and Sorting the Query File)

برای ظاهر نمودن فایل Query مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ــ کلید ⟶ (Right arrow) را فشار میدهیم تا مینوی Display ظاهر گردد .

۲ــ Dislplay را های لایت نموده و انتر مینسائیم . درین حالت ریکارد اول نظر به حالاتیکه مد نظر گرفته ایم ظاهر میگردد .

برای اینکه دیگر ریکارد هارا مشاهده نمائیم کلید F1 را فشار میدهیم .

با فشار دادن PgDn ریکارد بعدی را مشاهده نموده میتوانیم .

بعداً اگر کلید Right arrow ⟵ را فشار بدهیم مینوی Exit ظاهر میگردد و Save را های لایت نموده و انتر مینمائیم تا فایل Query ثبت گردد .

استعمال نمودن فایل Query (Using the Query File)

برای استفاده نمودن فایل Query مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Set Up را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Query را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف که فایل Query دران ثبت است معرفی مینمائیم

٤ـ نام فایل Query را از لست ظاهر شده های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٥ـ مینوی Up date را ظاهر مینمائیم .

٦ـ Browse را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

چاپ نمودن فایل Query : (Printing Query File):

برای چاپ نمودن فایل Query در صورتیکه فایل Set Up, Query شده باشد مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ List را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

Direct the output to the printer (Y/N)

٤ـ کلید Y را فشار میدهیم که به این ترتیب چاپ میگردد .

فصل یازدهم

بوجود آوردن فایل View (Creating View file) :

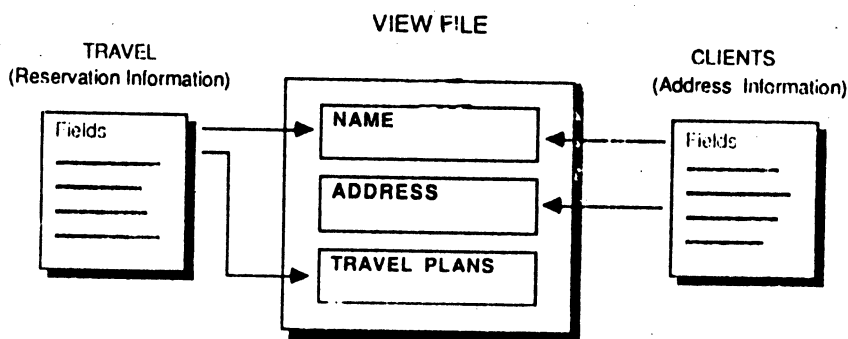
توسط فایل View میتوانیم دو دیتابیس فایل را که نظر به یك فیلد مشترك اندکس شده باشند ارتباط بدهیم . مقصد از View دیدن فایل است که برای بوجود آوردن فایل View مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

شرایط ارتباط دادن فایل ها :

۱ـ فایل ها باید دارای یك فیلد مشترك باشند . یعنی فیلد که دارای عین نام، نوع، طول و Data باشد .

۲ـ فایلیکه ارتباط بالای آن برقرار میگردد باید اندکس بالای همان فیلد گردد که ارتباط نظر به آن برقرار میگردد .

ارتباط در Dbase 3+ بشکل ذیل میباشد:

The concept of a view filn

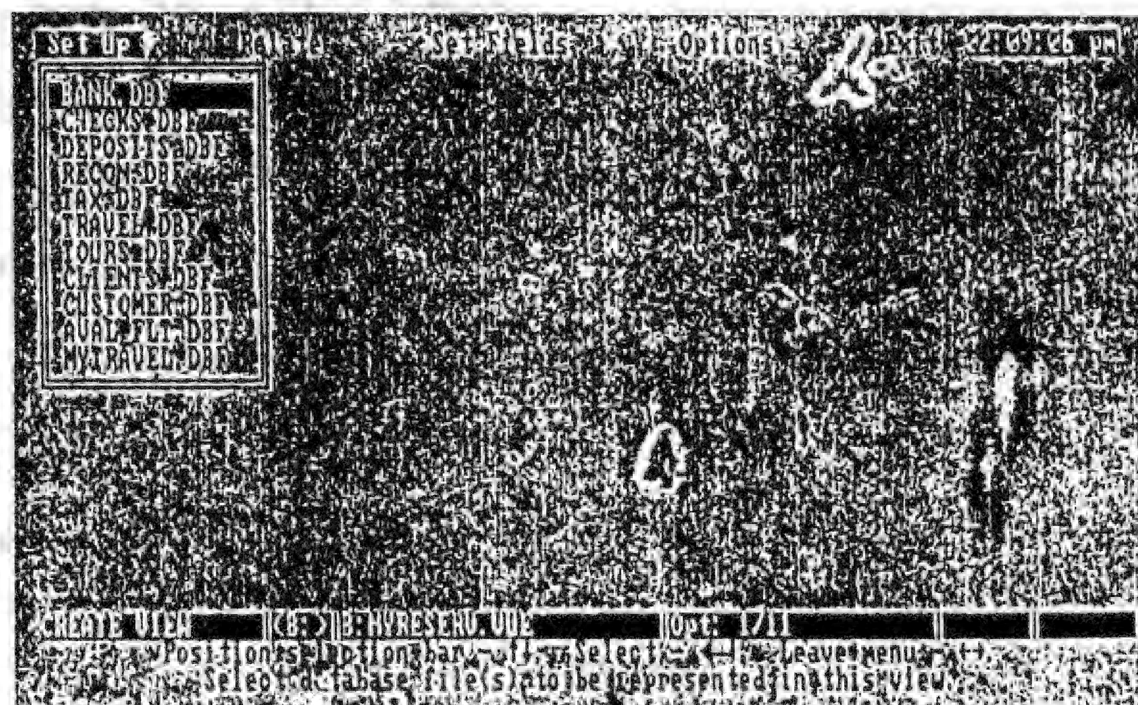
۱ـ مینوی Create را ظاهر مینمایم .

۲ـ View را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف را که فایل View دران ثبت میگردد معرفی مینمائیم .

٤ـ نام فایل View را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

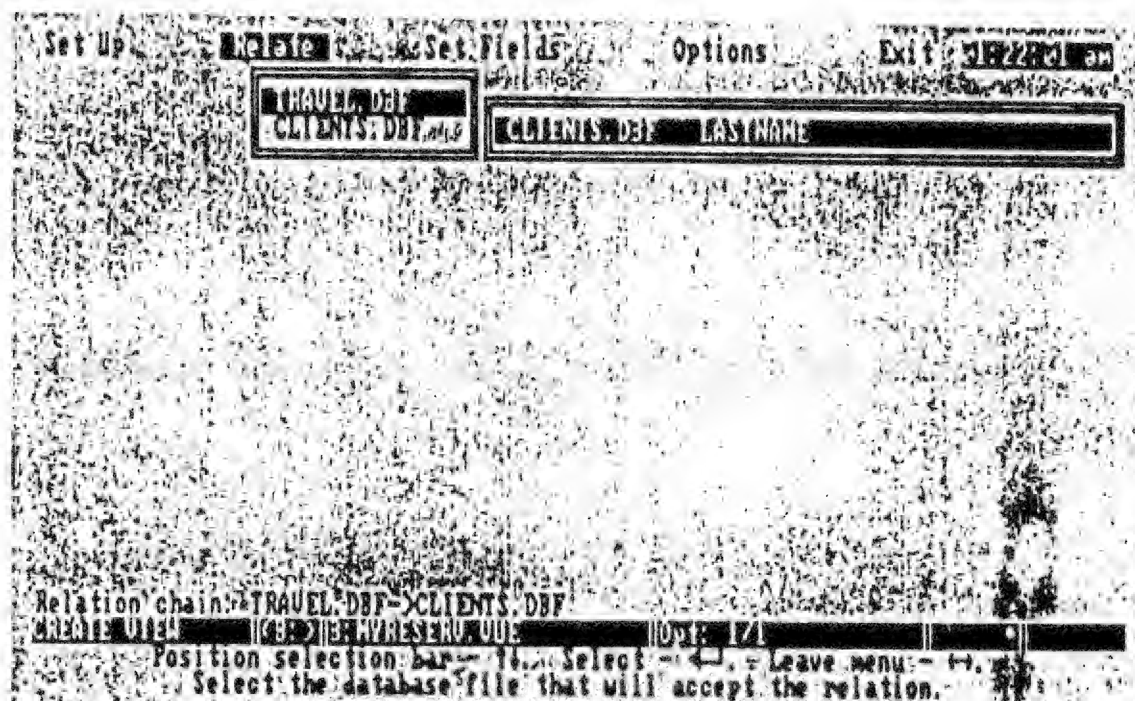
مینوی ذیل روی سکرین ظاهر میگردد .

The View menu bar

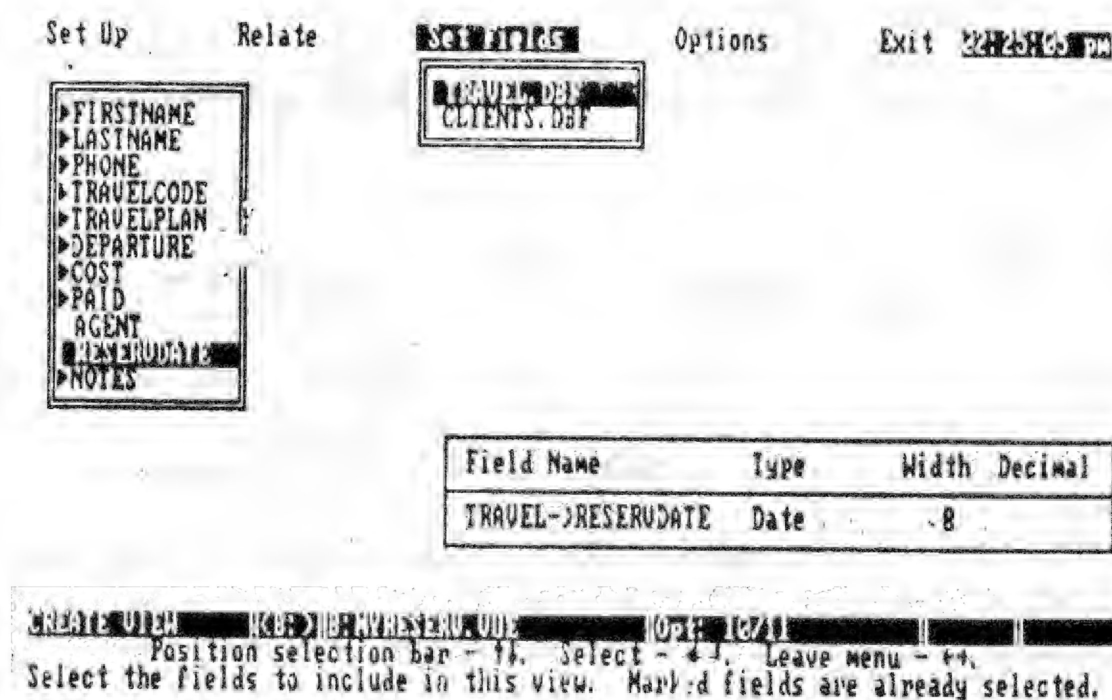
توسط مینوی Set Up دیتابیس فایل ها و اندکس فایل هارا انتخاب مینمائیم .

توسط مینوی Relate فیلد مشترک را انتخاب مینمائیم .

The relation chain

توسط مینوی Set fields فیلد های فایل هارا انتخاب مینمائیم .

Travel field list with fields deselected

ثبت نمودن فایل View (Saving the View file):

برای ثبت نمودن فایل View مینوی Exit را ظاهر مینمائیم . و Save را های لایت نموده و انتر مینمائیم درین حالت فایل View ثبت میگردد .

استفاده نمودن از فایل (View) Using the View file :

۱ـ مینوی Set Up را هاظر مینمائیم .

۲ـ View را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف معینه را مد نظر میگیریم .

٤ـ نام فایل را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۵ـ مینوی Up date را ظاهر مینمائیم .

٦ـ Browse را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

چاپ نمودن فایل View (Printing View file)

برای چاپ نمودن فایل View در صورتیکه فایل View را Set Up نموده باشیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ـ مینوی Retrieve را ظاهر مینمائیم .

۲ـ List را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ Execute the command را های لایت نموده و انتر مینمائیم . پیغام ذیل روی سکرین ظاهر میگردد :

Direct the output to the printer (Y/ N)

حال اگر کلید Y را فشار بدهیم فایل مذکور را چاپ مینماید و اگر N را فشار بدهیم صرف روی سکرین ظاهر مینماید .

نوت :

بعضی اوقات امکان دارد که از فایل BK, dbf فایل را Create نمائیم اگر فرضاً فایل اصلی dbf خراب گردد از BK (Back Up) آن استفاده نموده میتوانیم که مراحل آن قرار ذیل میباشد :

۱ـ مینوی Tools را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Copy را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۳ـ دیراف را معرفی مینمائیم .

٤ـ BK (Back Up) را های لایت نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

۵ـ دیراف را معرفی می نمائیم .

٦ـ نام فایل را با ext آن تایپ نموده و انتر مینمائیم .

انتخاب نمودن و استفاده از کتلاگ (Selecting and Using Catalogs)

نتیجه یک تعداد فایل ها که برای یک متصد مشخص استفاده میگردد کتلاگ نامیده میشود . برای بوجود آوردن Catalog در پروگرام dBASE مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

۱ـ مینوی Set Up را ظاهر مینمائیم .

۲ـ Catalog را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

۳ـ دیراف را تعین مینمائیم .

٤ـ یکی از کلید ها را فشار میدهیم .

٥ـ دیراف و نام فایل کتلاگ را تایپ نموده و کلید انتر را فشار میدهیم .

Enter a new catalog name: Afghan ←┘
Create new file catalog? (Y/N)

٦ـ کلید Y را فشار میدهیم .

Enter title for file Afghan. cat : Afghan Students ←┘

استفاده و ظاهر نمودن کتلاگ

١ـ مینوی Set Up را ظاهر مینمائیم .

٢ـ Catalog را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٣ـ دیرافیراکه در آن کتلاگ وجود دارد انتخاب مینمائیم .

٤ـ فایل کتلاگ را های لایت نموده و انتر مینمائیم .

٥ـ دیتابیس فایل را Set Up مینمائیم .

نوت :

بعد از Create نمودن Catalog اگر هر فایل را ما Create نمایم در Catalog شامل میگردد و در وقت Create نمودن برای هر فایل خویش Title داده میتوانیم .

:IMPORT EXPORT

در صورتیکه بخواهیم فایل هارا از پروگرام dBASE به دیگر پروگرام ها تبدیل (Convert) نمائیم و یا برعکس آن از دیگر Software به Convert, dBASE نمائیم از امپورت و اکسپورت استفاده مینمائیم .

توسط Export میتوانیم فایل های dBASE را به pft تبدیل نمائیم .

توسط Import میتوانیم فایل های pft را به dBASE تبدیل مینمائیم .

قسمت دوم

dBASE III PLUS
DOT PROMPT

مشخصات تخنیکی پروگرام dBASE III PLUS:

dBASE III PLUS Technical Specification :

معلومات آتی نظر به RAM کمپیوتر تعین شده است .

فایل دیتابیس (Database File):

تعداد ریکارد ها : یك بلیون ریکارد .

تعداد فیلد ها : 128 فیلد .

اندازه های فیلد (Field Sizes):

فیلد های کرکتر (Character Fields) 254 بایت .

فیلد های تاریخ (Date fields) 8 بایت .

فیلد های منطقی (Logical fields) 1 بایت .

فیلد های مختصر (یاداشت (Memo fields) 5000 بایت .

فیلد های نمبر ها (Numeric fields) 19 بایت .

۳ـ تاریخ (date)

٤ـ منطقی (Logical)

٥ـ مختصر (یاداشت) (Memo)

کرکتر (Character):

فیلد کرکتر متشکل از حروف، نمبرها و علامه های املائی میباشد . که این نمبرها محاسبه شده نمیتواند مانند نمبر تلیفون وغیره .

عدد (Numeric):

فیلد عدد متشکل از نمبر ها میباشد که محاسبه شده میتواند و دارای اعشاریه، علامه + و ـ میباشد نمبر تلیفون وغیره شامل این فیلد شده نمیتواند .

تاریخ (Date):

تاریخ dBASE III PLUS دارای ساختمانی میباشد که بشکل mm-dd-yy میباشد .

منطقی (Logical) :

بشکل صحیح و غلط (True - False) و (Yes - No) میباشد .

مختصر (Memo):

عبارت از معلومات میباشد که تا چهار هزار کرکتر را گرفته میتواند memo دریك فایل دیگر در عین دسکیت بوجود میاید پروگرام dBASE III PLUS بطور اتوماتیك فیلد یاداشت (memo) را 10 کرکتر تعین مینماید .

عرض فیلد (Field Width):

عرض فیلد عبارت از نمبر اعظمی تعداد کرکتر ها دریك فیلد میباشد که عرض فیلد را نظر به راپور دست داشته خویش تعین مینمائیم .

بسم الله الرحمن الرحيم

استفاده نمودن پروگرام dBASE III بطریقه Dot prompt :

طوریکه واضح است ما میتوانیم به دو طریقه از پروگرام dBASE III استفاده نمائیم یکی طریقه Assistant Menu که قبلاً تمام پروگرام را با استفاده از آن طریقه کار نمودیم و فعلاً پروگرام dBASE III را با استفاده از Dot Prompt کار مینمائیم .

اجراء نمودن کومند ها (Entering Commands) :

در حالت Dor Prompt کومند را تایپ نموده و بعداً کلید انتر را فشار داده کومند تطبیق میگردد .

توسط فشار دادن کلید Home کرسر به لغت (word) قبلی حرکت مینماید . توسط فشار دادن کلید End کرسر به لغت (word) بعدی حرکت مینماید .

نوت :

أز حرف A الی J و M به تنهائی آن نام دیتابیس فایل تعین نگردد زیرا که این حروف برای نام های ALIAS ریزرف (reserved) شده اند . بطور مثال AA نام فایل شده میتواند مگر A برای تعین نمودن نام دیتابیس فایل درست نیست .

در حالت Dot Prompt میتوانیم صرف با تایپ نمودن چهار حرف اول هر کومند مذکور را اجراء نمائیم بطور مثال :

display structure ↵

یا

disp stru ↵

در صورت تایپ نمودن کومند بصورت مکمل امکانات غلطی از نگاه هجا موجود میباشد ، در حالیکه با تایپ نمودن چهار حرف اول امکان غلطی کمتر میباشد. کومند ها طوری مد نظر گرفته شده که کومند بصورت مکمل تایپ گردیده تا معنی اصلی کومند فهمیده شود و در صورت تکرار میتوانیم صرف چهار حرف اول کومند را تایپ نمائیم .

دوباره اجراء نمودن کومند ها (Re-Entering Commands):

در حالت Dot prompt پروگرام dBASE III PLUS میتواند در حافظه خود الی ۲۰ کومند انتر شده آخری را درbuffer خود نگاه دارد و توسط فشار دادن کلید (Up arrow) و (Down arrow) آنرا ظاهر نموده و دوباره انتر نموده میتوانیم و همین حافظه buffer را بنام History یاد مینمایند .

Display history ↵
List history ↵

بوجود آوردن دیتابیس فایل : (Creating Database File)

در صورتیکه پروگرام dBASE III لود گردیده باشد و Dot prompt نیز ظاهر باشد برای بوجود آوردن دیتابیس فایل مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

۱ــ دیراف که فایل دیتابیس در آن ذخیره میگردد تعین مینمائیم .

Set default to a: ↵

۲ــ دیتابیس فایل را بوجود آورده و نام فایل را نیز واضح مینمائیم .

Create Khalid ↵

khalid عبارت از نام فایل دیتابیس میباشد .

و با فشار دادن کلید انتر سکرین ساختمان دیتابیس فایل ظاهر می گردد . و

مراحل تعین عرض فیلد، نام فیلد و غیره مسایل که در سکرین ساختمان دیتابیس فایل صورت میگیرد عیناً مانند Assis انجام میگردد و برای ثبت نمودن آن کلید های W و Crrl و یا کلید های End و Ctrl را همزمان فشار میدهیم و بعداً کلید انتر را فشار میدهیم و پیغام ذیل ظاهر میگردد .

Add new Records now (Y N)

اگر کلید Y را فشار بدهیم درین حالت میتوانیم که ریکارد جدید را انتر نمائیم و اگر کلید N را فشار بدهیم سکرین اولی پروگرام ظاهر میگردد .

استعمال نمودن فایل دیتابیس (Using Database File):

برای استفاده و استعمال نمودن فایل دیتابیس قسمیکه قبلاً فایل دیتابیس را بنام Khalid بوجود آوردیم حال فایل دیتابیس را طور ذیل ظاهر مینمائیم . (البته Dot prompt روی سکرین ظاهر باشد) .

```
Set default to a: ↵
Use Khalid ↵
List ↵
```

لست نمودن فایل های دیتابیس (Directory)

برای لست نمودن تمام فایل های دیتابیس مراحل ذیل را اجراء مینمائیم .

```
Set default to a: ↵
dir *.dbf ↵
```

درین حالت لست تمام فایل های دیتابیس ظاهر میگردد .

و یا طور ذیل نیز لست فایل های دیتابیس را ظاهر نموده میتوانیم :

```
dir ↵
```

و یا میتوانیم بطریقه ذیل نیز لست فایل های دیتابیس را ظاهر نمائیم :

F4

صرف کلید F4 را فشار میدهیم و لست فایل های دیتابیس ظاهر میگردد .

بررسی نمودن ساختمان (Verify the Structure):

برای اینکه ساختمان دیتابیس فایل خویشرا مشاهده نمائیم طور ذیل در حالت Dot prompt کار مینمائیم :

```
Set default to a: ←┘
Use Khalid ←┘
display Structure ←┘
```

و یا صرف کلید F5 را فشار داده و ساختمان دیتابیس فایل را مشاهده نموده میتوانیم .

اگر بخواهیم ساختمان دیتابیس فایل بروی کاغذ توسط پرنتر چاپ گردد کومند ذیل را اجراء مینمائیم :

```
display structure to print ←┘
```

چطور تغییرات در ساختمان دیتابیس آورده میتوانیم ؟
How to Modify the Structure

در حالت Dot prompt هم ما میتوانیم در ساختمان دیتابیس فایل خویش یك سلسله تغیرات را بوجود بیاوریم که طور ذیل آنرا اجراء مینمائیم :

```
Set default to a: ←┘
Use Khalid ←┘
modify structure ←┘
```

بعد از اینکه تغیرات در ساختمان دیتابیس فایل خویش آوردیم با فشار دادن

کلید های Ctrl و End و انتر نمودن تغیرات که در ساختمان دیتابیس فایل آورده بودیم ثبت میگردد .

چطور ریکارد اول خویشرا انتر مینمائیم ؟
:(How to Enter Your First Record)

```
Set default to a: ↵
Use Khalid ↵
append ↵
```

درین حالت ما میتوانیم اولین ریکارد خویشرا را انتر نموده و به همین ترتیب ریکاردهای بعدی خویشرا انتر نموده میتوانیم و در آخر با فشار دادن کلید های Ctrl و End دوباره حالت Dot prompt ظاهر میگردد .

پاک نمودن سکرین (Clear the Screen) :

برای اینکه سکرین پروگرام dBASE پاک گردد طور ذیل کومند Clear را اجراء مینمائیم :

```
Clear ↵
```

لست نمودن تمام ریکارد ها (List all the records) :

برای لست نمودن تمام ریکارد های یک دیتابیس فایل طور ذیل کار مینمائیم :

```
Set default to a: ↵
Use Khalid ↵
List ↵
```

ویا صرف با فشار دادن کلید F3 لست تمام ریکارد ها ظاهر میگردد .

F3

اگر بخواهیم تمام لست ریکارد ها بر روی کاغذ چاپ گردد طور ذیل کار مینمائیم :

```
List to print ←┘
```

لست نمودن فیلد های معین Listing only certain fields:

بعضی اوقات امکان دارد از جمله تمام فیلد های یك دیتابیس فایل صرف ضرورت به ظاهر نمودن و یا چاپ نمودن چند فیلد معین داشته باشیم که طور ذیل کومند آنرا تطبیق مینمائیم :

```
set default to a: ←┘
use file1 ←┘
list name , age , salary ←┘
```

اگر خواسته باشیم که لست فوق چاپ گردد طور ذیل کومند آنرا تطبیق مینمائیم :

```
list name, age, salary to print ←┘
```

ظاهر نمودن ریکارد معین Listing certain record :

بعضی اوقات صرف میخواهیم یك ریکارد معینه را ظاهر نمائیم که طور ذیل کومند آنرا تطبیق مینمایم :

```
set default to a: ←┘
use file1 ←┘
goto 5 ←┘   یا goto record 5 ←┘   ویا   5 ←┘
```

حال ریکارد نمبر به ریکارد پنجم قرار میگیرد .

درین حالت اگر خواسته باشیم که ریکارد مذکور را ظاهر ائیم طور ذیل عمل مینمائیم :

```
display ←┘
```

نوت :

اگر خواسته باشیم به ریکارد اولی و یا ریکارد آخری ریکارد نمبر قرار بگیرد طور ذیل کومند آنرا تطبیق مینمائیم :

goto top ←┘

یا

go top ←┘

goto bottom ←┘

یا

go bottom ←┘

کومند Skip (Skip Command)

توسط کومند Skip ما میتوانیم ریکارد نمبر را تغیر بدهیم .

```
set default to a: ←┘
use file 1 ←┘
go 6 ←┘
skip 3 ←┘
```

درین حالت به ریکارد نمبر ۹ قرار میگیرد اگر خواسته باشیم ریکادر فوق را ظاهر نمائیم .

display ←┘

فرضاً ریکارد نمبر ۹ در Status bar ظاهر باشد و بخواهیم به اندازه 4 - ریکارد Skip نمایم طور ذیل کومند آنرا تطبیق مینمائیم :

Skip - 4 ←┘

لست نمودن ریکارد های مشخص :

Using record number to specify the scops of a listing

برای لست نمودن ریکاردهای مشخص طور ذیل کومند های آن را تطبیق مینمائیم :

```
set default to a: ←
use file 1 ←
list record 5 ←
list record 5 to print ←
```

فرضاً میخواهیم درین حالت کومند Next را تطبیق نمائیم .

```
go 5 ←
list next 7 ←
```

درین حالت ۷ ریکارد بعدی را که ریکارد نمبر ۵ هم شامل ۷ ریکارد میباشد ظاهر مینماید .

اگر خواسته باشیم که کومند Rest را تطبیق نمائیم طور ذیل کومند آنرا تطبیق مینمائیم :

```
list rest ←
```

درین حالت لست تمام ریکارد های که باقی مانده است ظاهر مینماید .

لست نمودن ریکارد درصورتیکه یک حالت مشخص داشته باشد

:listing record that meet a specific condition

اگر خواسته باشیم دریک دیتابیس فایل یک ریکارد معینه که به ارتباط نام فیلد آن ریکارد را ظاهر و یا چاپ نمائیم کومند آنرا طور ذیل تطبیق مینمایم :

```
set default to a: ←
use file 1 ←
list for name = "Amanullah" ←
```

درین حالت همان ریکارد که نام فیلد آن Amanullah است روی سکرین ظاهر میگردد.

```
list for score=55 ↵
```

درین حالت تمام ریکارد هائیکه Score=55 باشند ظاهر مینماید .

کومند Locate (Locate Command):

بعضی اوقات امکان دارد که نظر به معلومات یك فیلد موقعیت ریکارد را بدست بیاوریم که برای این کار مراحل ذیل را تطبیق مینمائیم :

```
set default to a: ↵
use Khalid ↵
locate for name = "Mostafa" ↵
```

که بعد از انتر نمودن ریکارد نمبر مربوطه آنرا ظاهر مینماید .

فرضاً Record=2672

کومند AND (And Command):

توسط کومند AND ما میتوانیم دو ویا چندین حالت یك ریکارد را مد نظر بیگریم .

```
set default to a: ↵
use Khalid ↵
list for name="Amanullha" . and. score=60 ↵
```

ناگفته نباید گذاشت، در صورتیکه هردو حالت را که ما مد نظر گرفته ایم درست باشد کومند AND کار مینماید و در غیر آن اگر یك حالت درست و دیگرش صدق نه نماید کومند AND کار نمی نماید .

کومند OR (OR Command):

توسط کومند OR ما میتوانیم دو یا چندین حالت را مد نظر بگیریم و آن طوری کار مینماید که یکی از همین دو حالت را صدق نماید کومند فوق فایل تطبیق است .

فرضاً :

```
set default to a:° ←┘
use Khalid ←┘
list for name ="mostafa" .or. age=2 ←┘
```

کومند اصلاح نمودن معلومات ریکارد (Edit Command):

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
go 5 ←┘
edit ←┘
```

بعد از اصلاح نمودن معلومات ریکارد مربوطه کلید w و ctlr را فشار میدهیم .

کومند Browse (Browse Command):

توسط کومند Browse میتوانیم تمام ریکارد ها را مشاهده کرده ، تغیراتی دران ها بوجود آورده و دوباره هرکدام را ثبت نمائیم و هم ناگفته نباید گذاشت که در حالت تطبیق کومند فوق فیلد های ریکارد ها به طور افقی روی سکرین ظاهر میگردند .

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
browse ←┘
```

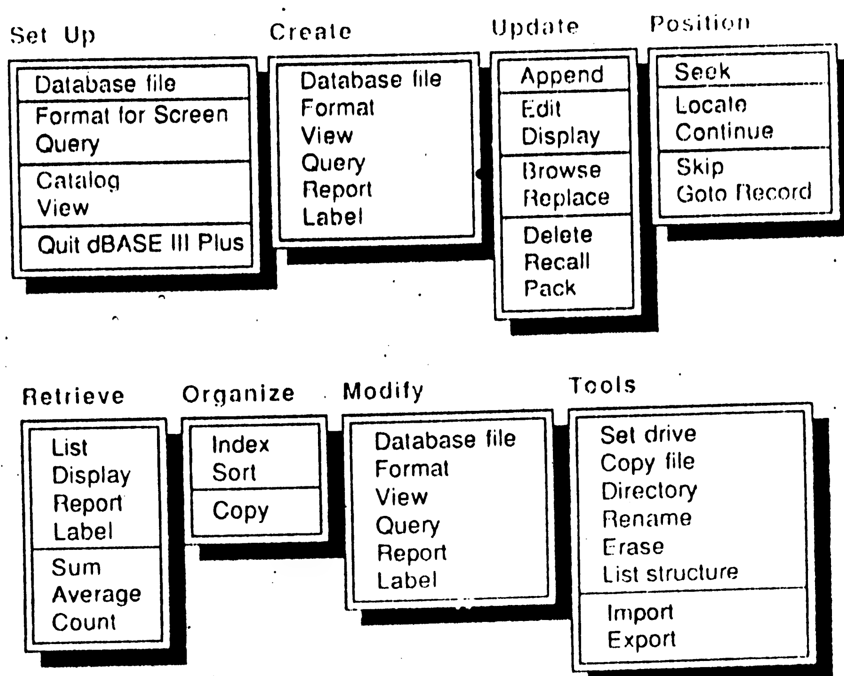
و با فشار دادن کلید های w و crrl از مینوی Browse خارج میگردیم .

اگر خواسته باشیم صرف چند فیلد را Browse نمائیم قرار ذیل کومند آنرا تطبیق

مثلاً برای نام عرض فیلد را نظر به بزرگترین نام از نگاه تعداد حروف تعین مینمائیم طوریکه dBASE III PLUS برای تاریخ 8 کرکتر، برای Logical یك کرکتر و برای memo 10 کرکتر را تعین نموده است و برای باقیمانده‌ء فیلد ها ما نظر به معلومات خویش عرض آنرا تعین مینمائیم .

مینوی Assist (The dBASE III PLUS ASSISTANT):

پروگرام dBASE III PLUS دارای هشت مینوی اصلی میباشد که هر مینو دارای لست ها میباشد و ما هرکدام آنرا نظر به پروگرام انتخاب مینمائیم . شکل ذیل عبارت از هشت مینوی اصلی پروگرام میباشد که هرکدام آن علیحده روی سکرین ظاهر میگردد .

dBASE III PLUS Assistant

مینمائیم .

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
browse fields name, age ←┘
```

کومند Display (Display Command):

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
display name, age for age=24 ←
```

Bottom, Top, Lock, Record No, and Freeze Commands :

در صورتیکه از کومند Browse استفاده نموده باشیم با فشار دادن کلید F10 مینوی Freeze و غیره ظاهر میگردد .

درین حالت اگر Bottom را انتر نمائیم ریکارد نمبر به ریکارد آخری قرار میگیرد ، اگر Top را انتر نمائیم ریکارد نمبر به ریکارد اولی قرار میگردد اگر بخواهیم ریکارد نمبر به ریکارد مشخص قرار بیگیرد Record No را انتر مینمائیم و بعداً نمبر ریکارد مطلوب خویش را تایپ نموده و انتر مینمائیم .

اگر Freeze را انتر نمائیم با انتر نمودن آن صرف همان فیلد را تایپ و انتر مینمائیم که دران فیلد تغیرات آورده و کرسر صرف در همان فیلد حرکت مینماید .

اگر Lock را انتر نمائیم و نمبر فیلد را تایپ و انتر نمائیم صرف تا همان فیلد قفل میگردد .

نشانی نمودن ریکارد ها برای از بین بردن آن و یا دوباره بدست آوردن آن

Delete, Pack, and Recall Commands

توسط کومند Delete میتوانیم ریکارد ها را برای از بین بردن نشانی نمائیم که با تطبیق کومند Recall میتوانیم آنرا دوباره بدست بیاوریم و با تطبیق کومند Pack میتوانیم آنرا کاملاً از بین ببریم ، و برای تطبیق کومند های فوق مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

طریقه اول

```
set default to a: ←┘
یا
set defa to a: ←┘
use Khalid ←┘
browse ←┘
```

توسط کلید های U و Ctrl میتوانیم ریکارد هانیرا که باید نشانی گردد نشانی مینمائیم. بعد از نشانی شدن ریکاردها کلید Ctrl و W را فشار میدهیم تا Dot prompt ظاهر گردد . حال اگر Pack را تایپ نموده و کلید انتر را فشار بدهیم تمام ریکارد های نشانی شده را پاك مینماید و اگر Recall all تایپ نموده و کلید انتر را فشار بدهیم تمام ریکارد های نشانی شده را دوباره نشانی و آنرا از بین میبرد. و دوباره از آن استفاده نموده نمیتوانیم که مراحل، آن قرار ذیل است :

```
list ←┘
recall all ←┘
pack ←┘
list ←┘
```

طریقه دوم

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
```

```
go 2 ←┘
dele ←┘
go 13 ←┘
delet ←┘
go 24 ←┘
dele ←┘
list ←┘
```

حال دیده میشود که ریکارد های نمبر ۲ ، ۱۳ و ۲٤ نشانی گردیده .

```
recall all ←┘
list ←┘
pack ←┘
list ←┘
```

طریقه سوم

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
dele record 2 ←┘
dele record 13 ←┘
dele record 24 ←┘
list ←┘
recall all ←┘
list ←┘
pack ←┘
list ←┘
```

و با تطبیق کومند

```
set delete on ←┘
list ←┘
```

ریکارد نمبر که برای از بین بردن نشانی شده باشد آنرا روی سکرین ظاهر نمی سازد که با تطبیق کومند .

```
Set delete off ←┘
```

ریکارد نمبر را نشان میدهد .

```
list ←┘
```

کومند عوض نمودن (Replace Command):

توسط کومند replace میتوانیم عوض معلومات یك فیلد دیگر معلومات را در همان فیلد عوض نمائیم که مراحل آن قرار ذیل میباشد :

```
set default to a: ←┘
use Khalid ←┘
go 5 ←┘
replace name with "Mohd Aziz" name with "Aman" ←┘
```

درین حالت در فیلد name ریکارد نمبر 5 Mohd Aziz به Aman عوض میگردد .

```
go 43 ←┘
replace score with 75 score with 85
```

تغیر دادن نام فایل دیتابیس (Rename Command) :

```
set default to a: ←┘
rename Khalid. dbf to Mostafa. dbf ←┘
```

پاك نمودن فایل (Erasing file) :

```
set defa to a: ←┘
erase filename.dbf ←┘
erase Khalid.dbf ←┘
```

کاپی نمودن فایل که Set Up شده باشد :

بعضی اوقات امکان دارد فایل را که بالایش کار مینمائیم آنرا دریك Drive دیگر کاپی نمائیم که بتوانیم به عین همان نام و یا با تغیر نام آنرا کاپی نمائیم که مراحل آن طور ذیل میباشد:

```
Set defa to a: ←┘
use Aziz ←┘
```

```
copy to c: Aziz ↵
```
یا
```
copy to c:Aman ↵
```

در حالت اول فایل Aziz را به نام Aziz در Drive c کاپی مینماید و در حالت دوم فایل Aziz را بنام Aman در Drive c کاپی مینماید .

کاپی نمودن فایل (Copy Command) :

```
set default to a: ↵
copy file  a:Khalid.dbf to c:Mostafa.dbf ↵
copy file  c:Abdul.dbf to a:Jamal.dbf ↵
```

اگر یک دیتابیس فایل قبلاً Use شده باشد و بخواهیم صرف ساختمان آنرا به یک نام دیگر در یک فایل کاپی نمائیم مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
copy stru to a:Kamal.dbf ↵
use Kamal ↵
appe ↵
```

همچنان میتوانیم از عینی Drive به خودی Drive فایل را کاپی نمائیم .

```
Copy file  a:K halid. dbf  to a:Khalid 1. dbf ↵
```

سورت نمودن (Sorting):

دیتابیس فایل را میتوانیم نظر به یک فیلد معین سورت نمائیم که برای این کار مراحل ذیل را تطبیق مینمائیم :

```
set default to a: ↵
use Khalid ↵
sort to Skhalid on age ↵
sort to Skhalid on age/a ↵
```

درین حالت کمپیوتر تمام فایل را نظر به فیلد age از کمترین سن الی زیادترین سن (Ascending) سورت مینماید .

اگر کومند سورت را طور ذیل تطبیق نمائیم دران سورت کمپیوتر تمام دیتابیس فایل را نظر به فیلد age از زیادترین سن الی کمترین سن (Descending) سورت مینماید .

```
sotr to Skh on age/d ←┘
2000 Records    100%sorted
```

برای اینکه لست فایل سورت شدگی خویشرا روی سکرین ظاهر نمائیم مانند دیتابیس فایل آنرا لست مینمائیم .

```
use Skhalid ←┘
list ←┘
```

درین حالت از کمترین سن الی زیادتر سن را ظاهر مینماید .

```
use skh ←┘
list ←┘
```

درین حالت از زیادترین سن الی کمترین سن را ظاهر مینماید .

اندکس نمودن دیتابیس فایل (Indexing):

میتوانیم دیتابیس فایل را نظر به فیلد معین اندکس نمائیم که برای این کار مراحل ذیل را انجام میدهیم :

```
use Khalid ←┘
index on score to Ikahlid ←┘
```

برای مشاهده نمودن فایل اندکس خویش طور ذیل کار مینمایم :

```
set index to Ikhalid ←┘
list ←┘
```

محاسبه نمودن اوسط (Average Command):

```
set defa to a: ←┘
use Khalid ←┘
average ←┘
```

دریافت مجموع فیلد های نمبر ها (Sum Command):

```
set default to a: ↵
use Aziz ↵
sum ↵
```

دریافت نمودن تعداد ریکارد ها :

```
Count ↵
```

کومند جستجو نمودن (Seek and Locate Commands):

طوریکه قبلاً ذکر شده بود از کومند Seek در صورتی استفاده میگردد که فایل اندکس شده خویشرا تحلیل و تجزیه نمائیم و از کومند Locate وقتی استفاده میگردد که نمبر ریکارد اولی که اندکس شده آنرا ظاهر مینماید .

```
set default to a: ↵
use Khalid ↵
index on name to ik ↵
set index to IK ↵
list ↵
seek "Zaman" ↵
dsplay ↵
locate ↵
record = 22
display ↵
```

: Continue Command

```
set default to a: ↵
use Khalid ↵
locate for score=100 ↵
continue ↵
record = 13
cont ↵
record = 15
```

cont ↵
record = 21
continue ↵
end of locate scope

نوت : با فشار دادن کلید F6 حالت (Status) پروگرام را مشاهده نموده میتوانیم .

F6
Programable Function Keys

F2	Assist
F3	List
F4	Dir
F5	Display Structure
F6	Display Status
F7	Display Memory
F8	Display
F9	Append
F10	Edit

نوت : در صورتیکه ریکارد نمبر را در لست ظاهر نه نمائیم از کومند ذیل استفاده مینمائیم :

```
list off ↵
list ↵
```

. اضافه نمودن ریکارد (Inserting Record) :

بعضی اوقات امکان دارد دریك دیتابیس فایل یك ریکارد را در بین ریکارد ها علاوه نمائیم که برای این کار مراحل ذیل را انجام میدهیم :

```
set defa to a: ↵
use Khalid ↵
go 6 ↵
insert ↵
```

درین حالت یك ریکارد بین ریکارد ششم و هفتم اضافه میگردد و سکرین Append ظاهر گردیده و معلومات مربوطه ریکارد را دران علاوه مینمائیم که با انتر نمودن فیلد

آخری ریکارد متذکره دیده میشود که دوباره Dot Prompt ظاهر میگردد .

: Run Command

توسط کومند Run میتوانیم کومند های DOS را در پروگرام dBASE اجراء نیمائیم .

run dir a: ↵ یا ! dir a : ↵

run dir a:/w ↵
run dir c:/p ↵
run time ↵
Current time is 12:17:18:85 Enter new time :
run date ↵
Current date is Sat. 1-26-1991
Enter new date (mm-dd-yy):
run del Aman.dbf ↵

تغیر دادن تاریخ از American به British وبرعکس آن :

توسط این کومند میتوانیم تاریخ فیلد دیتابیس را تغیر بدهیم .

Set default to a: ↵
use Khalid ↵
set date British ↵
browse ↵
set date American ↵
browse ↵

اگر بخواهیم سال از دو خانه ئی به چهار خانه ئی تبدیل گردد از کومند ذیل استفاده مینمائیم .

set century on ↵
browse ↵
set century off ↵
browse ↵

بوجود آوردن شکل سکرین (Format Screen) :

برای بوجود آوردن شکل سکرین مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
Set defa to a: ←┘
Use Khalid ←┘
Creat screen  fkhalid ←┘
```

درین حالت مینوی Screen Painter ظاهر میگردد و مراحل بعدی آن مانند طریقه Assist اجراء میگردد .

ظاهر نمودن سکرین فایل

برای ظاهر نمودن سکرین فایل مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

```
Set defa to a: ←┘
Use Khalid ←┘
Set format to a:fkhalid ←┘
Append ←┘
```

لست نمودن فایل های سکرین

```
dir *.scr ←┘
dir *.fmt ←┘
```

تغیر دادن سکرین فایل (Modify Screen) :

بعضی اوقات امکان دارد در فایل سکرین خویش بعضی تغیرات را بیاوریم که برای این مطلب مراحل ذیل را اجراء مینمائیم :

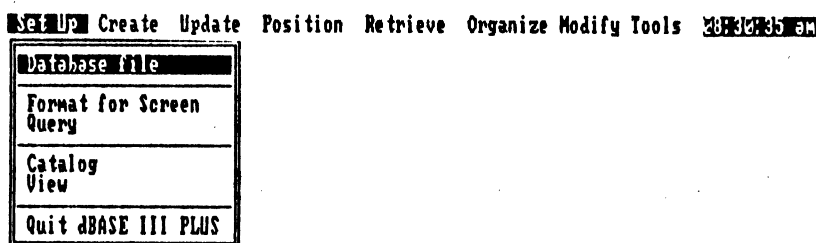
```
Set defa to a: ←┘
Use Khalid ←┘
Modify screen fkhalid ←┘
```

ظاهر نمودن و یا باز نمودن مینوها (Opening Menus):

با شروع نمودن پروگرام dBASE مینوی Set Up روی سکرین ظاهر میگردد . که توسط کلید های ←— و —→ مینوهای دیگر را ظاهر نموده میتوانیم ، وهم با فشار دادن حرف اول هرمینو، مینورا ظاهر نموده میتوانیم فرضاً برای ظاهر نمودن مینوی Retrieve صرف با فشار دادن کلید (R) مینوی متذکره ظاهر میگردد .

توسط فشار دادن کلید End در حالت Assis مینوی آخری از طرف راست ظاهر میگردد .

توسط فشار دادن کلید Home مینوی اولی یعنی از طرف چپ اولین مینو ظاهر میگردد.

The Set Up pull-down menu

انتخاب نمودن Option مینو (Selecting Menu Options):

توسط کلید های ↑ و ↓ میتواینم option مینورا های لایت نمائیم فرضاً در مینو Set Up با فشار دادن کلید ↓ (Down arrow) Quit dBASE III PLUS را highlight نموده و انتر مینمائیم که از پروگرام به این ترتیب خارج میگردیم . و هم راساً توسط کلیدهای PgUp و PgDn میتوانیم Option بالائی و Option پائینی را های لایت نمائیم .

موضوع	صفحه

موضوع | صفحه

موضوع	صفحه

قسمت اول

dBASE III PLUS
Assistant Menu

پروگرام تربیهٔ قوای بشری

پروگرام دی بیس

و

پروگرامینگ آن

تألیف و ترجمه توسط: انجنیر محمد داود سلطانی

حمل ۱۳۷۰ هـ ش

پروگرام تربیه قوای بشری

پروگرام دیتابیس منجمنت
و پروگرامینگ آن

dBASE III PLUS
AND
PROGRAMMING

تالیف و ترجمه توسط : انجنیرمحمدداود سلطانی

حمل سال ۱۳۷۰

چاپ اول

بسم الله الرحمن الرحیم

مقدمه :

خدای عزوجل را شکر گذارم که بمن توانائی و توفیق عنایت فرمود تا بعد از کتاب مبادی کمپیوتر و پروگرام وردپرفیکت دومین اثر علمی ام را در رشته کمپیوتر بنام پروگرام دی بیس و پروگرامینگ آن،تقدیم هموطنان عزیز خویش نمایم .

طوریکه همه میدانند عصر فعلی عصر کمپیوتر میباشد. با آموختن و استفاده نمودن از کمپیوتر پی خواهیم برد که کیفیت ساختمان ، طرز فعالیت و لطافت کمپیوتر دلالت به ظرافت مغز انسان نموده و سر انجام به قدرت و توانائی خداوند (ج) در امر خلقت انسان پی خواهیم برد . قرن بیستم شاهد اختراعات و اکتشافات عجیبی میباشد که توسط کمپیوتر در ساحات مختلفه پیشرفت های چشمگیری حاصل شده است ، پس دانستن کمپیوتر در پیشبرد تمام شقوق زندگی نقش ارزنده را بازی مینماید و همه حتی المقدور کوشش نمایند تا در صورت امکان با این ماشین ظریف بلدیت و آشنائی حاصل نمایند . پس گفته میتوانیم نظر به فعالیت کمپیوتر ، قدرت خداوند بزرگ ولایزال را در ترکیب وجود انسان به وضاحت مشاهده کرده میتوانیم .

بسم الله الرحمن الرحیم

پیشگفتار

خواننده محترم و گرامی !

مضمون کمپیوتر جز مضامینی است که در صنوف اداری و محاسبه بخش دفتر داری پروگرام تربیه قوای بشری (MTP) پروژه پوهنتون نبراسکا اوماها، تدریس میگردد . این کتاب مجموعه لکچر نوت های صنوف ادوانس اداری و محاسبه میباشد که با عدم موجودیت مآخذ به لسان های دری و پشتو تهیه و ترجمه گردیده است .

یکی از اهداف اساسی پروگرام تربیه قوای بشری (MTP) این است که لکچر نوت ها بعد از چند دوره تدریسی و آزمایشی بشکل کتاب یا رساله علمی در آورده شود. کتاب هذا (dBASE III PLUS) شامل سه قسمت میباشد : قسمت اول کتاب حاوی استفاده نمودن پروگرام بطریقه Assist ، قسمت دوم کتاب شامل استفاده نمودن پروگرام بطریقه Dot Prompt وقسمت سوم کتاب حاوی پروگرام سازی دی بیس (dBASE Progrmming) میباشد .

پروگرام دی بیس (dBASE III PLUS) پروگرامی میباشد که توسط آن میتوانیم معلومات را در فایل ها توسط ریکارد ها در فیلد های مختلف جمع آوری ، تحلیل و تجزیه نمائیم . و هم با این پروگرام چندین فایل را با هم ارتباط داده میتوانیم .

ناگفته نباید گذاشت خوبی دیگری که پروگرام هذا دارد اینست که تمام فایل ها و پروگرام هائیکه درین پروگرام تهیه میگردد میتواند در پروگرام جدید dBASE IV قابل

استفاده گردد و قسمت Dot Prompt این پروگرام با پروگرام dBASE IV به عین ترتیب کار مینماید . و هم باید تذکر داده شود که کار طبع سومین اثر علمی بنده بنام کتاب Lotus 123 که یك پروگرام محاسبوی است ، در جریان میباشد ، و هم چنین ترجمه و تهیه کتاب های بنام ساینس کمپیوتر ، پروگرام سازی لسان بیسك (Basic Programming) و پروگرام dBASE IV در جریان میباشد که به یاری خداوند بزرگ در آینده قریب به هموطنان گرامی و علاقه مندان کمپیوتر تقدیم خواهد گردید .

ناگفته نباید گذاشت از اینکه پروگرام دی بیس برای اولین مرتبه به لسان دری باوجود عدم تجربه کتاب نویسی ترجمه و تهیه گردیده است ، امکان دارد که دارای اغلاط زیادی باشد؛ بناءً از تمام علاقه مندان کمپیوتر و خواننده گان آرزومندم تا در صورت پیدا نمودن اشتباهات مارا بصورت شفاهی و یا کتبی در جریان قرار بدهند ، تا در چاپ بعدی در نظر گرفته شود .

ومن الله التوفیق

انجنیرمحمدداود بسلطانی

استاد کمپیوتر پروگرام تربیه قوای بشری

فهرست مطالب